

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN
KİŞİSEL VE SOSYAL UYUM DÜZEYLERİNİN
ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ**

Ercan ARAS

**Yüksek Lisans Tezi
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Doç. Dr. Birol ALVER**

**2015
(Her Hakkı Saklıdır)**

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİSEL VE SOSYAL UYUM DÜZEYLERİNİN
ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ**

(RESEARCHING ABOUT THE RELATIONSHIP BETWEEN UNIVERSITY
STUDENTS' OF PERSONAL AND SOCIAL ADJUSTMENT LEVELS IN TERMS
OF VARIOUS VARIABLE)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ercan ARAS

Danışman: Doç. Dr. Birol ALVER

ERZURUM
Temmuz, 2015

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Doç. Dr. Birol ALVER danışmanlığında, Ercan ARAS tarafından hazırlanan "Üniversite Öğrencilerinin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi" başlıklı çalışma 23.07.2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Birol ALVER

İmza:

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. İsmail AY

İmza:

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Bünyamin ATEŞ

İmza:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

24/07/2015

Prof. Dr. H. Ahmet KIRKKILIÇ

Enstitü Müdürü

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans olarak sunduğum “Üniversite Öğrencilerinin Kişisel ve Sosyal Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi” başlıklı çalışmamın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanması için verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- ☒ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin 5 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

24.07.2015
Ertan AKAS

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİSEL VE SOSYAL UYUM DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Ercan ARAS

2015, 92 Sayfa

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin kişisel ve sosyal uyum düzeyleri arasındaki ilişkilerin cinsiyet, öğrenim gördükleri okul türü, öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri, en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yeri, algıladıkları sosyo-ekonomik düzeyleri ve algıladıkları anne-baba tutumları değişkenleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma betimleme türünde olup, ilişkisel modele dayalı bir çalışmadır. Araştırmada tarama(survey) yöntemi ve anket tekniği kullanılmıştır. Araştırma evreni 2013- 2014 öğretim yılında Iğdır Üniversitesi Ziraat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören yaklaşık 5000 öğrenciden; Araştırmanın örneklemi ise söz konusu evrenden kolay örnekleme yöntemiyle seçilen 832 öğrenciden oluşmaktadır.

Bu araştırmada veri toplamak amacı ile Özgüven (1976) tarafından geliştirilen ve bireylerin kişisel, sosyal ve genel uyumlarını ölçen 168 maddeden oluşan Hacettepe Kişilik Envanteri kullanılmıştır. Ayrıca çeşitli değişkenlerle ilgili bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından kişisel bilgi formu oluşturulmuştur. Araştırmada elde edilen veriler üzerinde frekans dağılımları, bağımsız gruplar için t testi, tek yönlü varyans analizi, Kruskal-Wallis analizi yapılmıştır. Araştırmada özetle şu bulgulara ulaşılmıştır:

Araştırma sonuçlarına göre; üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme alt boyutu ve sosyal uyumları arasında anlamlı farklılaşma görülmemiştir.

Erkek öğrencilerin duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler, psikotik belirtiler alt boyutları, kişisel uyum ve sosyal uyuma ait aile ilişkileri ve sosyal ilişkiler alt boyutları ile genel uyum ortalamaları kız öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuşken; kız öğrencilerin sosyal uyuma ait sosyal normlar ve anti sosyal eğilimler

alt boyutlarına ait puan ortalamaları erkek öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türleri, en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yeri, algıladıkları sosyo- ekonomik düzeyleri ile algıladıkları anne-baba tutumlarına göre kişisel uyumları arasında anlamlı farklılaşma görülmemiştir.

Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimlerine göre sosyal ve genel uyumları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; öğrenim gördükleri okul türleri, öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri, algıladıkları sosyo-ekonomik düzeyleri ile algıladıkları anne-baba tutumlarına göre sosyal ve genel uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Üniversite öğrencisi, kişisel uyum, sosyal uyum.

ABSTRACT
POST GRADUATE THESIS
RESEARCHING ABOUT THE RELATIONSHIP BETWEEN UNIVERSITY
STUDENTS' OF PERSONAL AND SOCIAL ADJUSTMENT LEVELS IN
TERMS OF VARIOUS VARIABLES

Ercan ARAS

2015,92 pages

This study aims to research about the relationship between university students' social and personal accordance level in terms of their genders, types of the schools they study, their grades, the place where they live for a long time, the socio-economic levels and parents' attitudes they comprehend.

This research, being sort of a description, is a relational model based study. Survey method and questionnaire technique are applied. Target population of the study consists of nearly 5000 university students who study in Vocational College of Health Service, Faculty of Divinity, Faculty of Engineering and Faculty of Agriculture of Igdir University, in 2013-2014 academic year, and the research sample group consists of 832 students chosen from the target population via the simple random sampling method.

To have information for this research, Hacettepe Personality Inventory which is improved by Özgüven (1976) , evaluating people's personal, social and general accordance and consisting of 168 items, is applied. Also, a personal verse form is prepared by researcher to have information about various variables. Kruskal-Wallis analysis, one-way analysis of variance, t test for free groups and frequency distributions are applied on data that is found.

According to results of the research, a significant difference is not found out between the university students' social accordance and sub-dimensions of self-realization belonging to personal accordance according to their genders.

Male students' emotional determination, neurotic trends, psychotic symptoms sub- dimensions, their family relations belonging to personal and social accordance, social relationships, sub-dimensions and their general adaptation average is considerably higher than the female students'. The female students' social norms

belonging to social accordance and anti-social trends , sub-dimensions' average points are higher than male students'.

A significant difference between the university students' personal accordance and the type of the schools they study, the place where they live for a long time, the socio-economic levels and parents' attitudes they comprehend, is not found out.

A significant difference is not found out between university students' general and social accordance according to dwelling units where they live for a long time, but a significant difference is found out between their social and general accordance's average points according to the types of schools they study, their grades, the socio-economic levels and the parents' attitudes they comprehend.

Key Words: Undergrate, personal adjustment, social adjustment.

ÖNSÖZ

Üniversiteye yeni başlayan öğrenciler kendileri açısından yeni, alışık olmadıkları, yabancı bir ortamın içine girmektedirler. Bu ortam aynı zamanda gençler için yeni bir yaşama başlangıç sayılmaktadır. Üniversite yaşantısı beraberinde birçok değişiklik getirmektedir. Bireyin bu değişikliklere ayak uydurabilmesi bu sürecin getirdiği değişikliklerle baş edebilme yeteneğine bağlıdır. Bununla birlikte insan yaşamındaki her türlü değişiklik uyum sürecini gerektirmektedir. Üniversite yaşamında uyum sürecinin ilk adımını bu dönemdeki değişiklikleri fark etmek olduğunu söyleyebiliriz.

Ergenlikten yetişkinliğe geçiş olarak değerlendirilen üniversite döneminde, birey birçok uyum sorunuyla karşılaşmaktadır. Bu dönemde üniversiteye devam eden öğrenciler aileleri tarafından kendilerine aktarılan değerler ile kendi özgür iradeleri arasında bir karmaşa yaşamaktadırlar. Birey, hem kendi standart değerlerini oluşturmakta hem de anne- babasından aldığı değerlere ters düşmeme gayreti içerisine girmektedir. Bu doğal olarak uyum sürecini gerektirmektedir. Üniversite çağı, ergenlik döneminin ardından başladığı için ve yaşamın önemli bir parçasını oluşturduğu için üzerinde önemle durulması ve araştırma yapılması gereken bir dönemdir.

Bu çalışmanın her aşamasında bana yol gösteren ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, araştırma sürecinde istatistik çalışmalarında yardımcı olan saygıdeğer hocam Doç. Dr. Sayın Birol ALVER 'e göstermiş olduğu katkı, sabır, hoşgörü ve babacan yaklaşımı için kendisine teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca abstract'ın yazılmasında ve bazı yabancı kaynakların incelenmesinde emeği geçen İngilizce Öğretmeni Kezban YAKUT'a çok teşekkür ederim.

Beni yetiştirip bugünlere getiren, desteklerini maddi ve manevi olarak hiçbir zaman esirgemeyen anne ve babama ve bu süreçte beni sabırla dinleyen, en sıkıntılı anlarımda her zaman varlığını hissettirip, beni motive eden, çalışmam boyunca büyük emek sarf eden, desteğini her zaman hissettiğim ve hissedeceğim eşim Sevin ARAS'a çok teşekkür ederim.

Ercan ARAS

Erzurum – 2015

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

KABUL VE ONAY TUTANAĞI	i
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
ÖZET.....	iii
ÖNSÖZ	vii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	xiii

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Konusu ve Problemi.....	1
1.2. Araştırmanın Problemi	3
1.2.1. Alt Problemler.....	3
1.3. Hipotezler.....	3
1.4. Araştırmanın önemi.....	10
1.5. Sayıtlar	11
1.6. Sınırlılıklar	11
1.7. Tanımlar	11

İKİNCİ BÖLÜM

2. KONU İLE İLGİLİ KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE ARAŞTIRMALAR..	12
2.1. KONU İLE İLGİLİ KURAMSAL AÇIKLAMALAR	12
2.1.1.Uyum.....	12
2.1.1.1. Kişisel Uyum	13
2.1.1.2. Sosyal Uyum.....	14
2.1.1.3. Genel uyum	14
2.1.1.4. Üniversite yaşamında uyum.....	15
2.1.1.5. Uyum kavramına ilişkin yaklaşımlar	16
2.1.1.5.1. Biyolojik yaklaşım	16
2.1.1.5.2. Tıbbi yaklaşım.....	16
2.1.1.5.4. Psikanalitik kuram.....	17

2.1.1.5.5. Davranışçı kuram	17
2.1.1.5.6. İnsancıl kuram.....	17
2.1.1.5.7. Varoluşçu kuram	18
2.1.1.5.8. Gestalt kuram	18
2.1.2. Sosyo-Ekonomik Düzey	18
2.2.Uyum İle İlgili Yapılmış Yurt içi ve Yurt Dışı Çalışmalar.....	18

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM21

3. YÖNTEM.....	21
3.1. Araştırma Yöntemi.....	21
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	21
3.3. Veri Toplama Araçları	21
3.3.1. Hacettepe Kişilik Envanteri	22
3.3.1.1. Hacettepe Kişilik Envanterinin (HKE) alt ölçeklerinin tanımları.....	22
3.3.1.2. Hacettepe Kişilik Envanterinin Puanlanması.....	23
3.3.1.3. Hacettepe Kişilik Envanterinin Geçerliği	24
3.3.1.4. Hacettepe Kişilik Envanterinin Güvenirliği.....	24
3.4. Verilerin Toplanması	24
3.5. Veri Analizi.....	25

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM.....	26
4.1. Örneklem Grubunun Cinsiyetlerine Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum	26
4.2. Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum.....	26
4.3. Örneklem Grubunun Sınıf düzeylerine Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum	27
4.4. Örneklem Grubunun En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Yerine göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum	27

4.5. Örneklem Grubunun Algıladıkları Sosyo- ekonomik Düzeye Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum.....	28
4.6. Örneklem Grubunun Algıladıkları Anne- Baba Tutumlarına Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum.....	28
4.7.Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum	29
4.8.Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okul Türlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum	32
4.9. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum	38
4.10. Üniversite Öğrencilerinin En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Birimlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum	44
4.11. Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum	50
4.12. Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Ana Baba Tutumlarına Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum	56

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	61
5.1. Sonuçlar	61
5.2. Öneriler	64
KAYNAKÇA	66
EKLER.....	73
Ek 1.	73
Ek 2.....	75
Ek 3.....	76
ÖZGEÇMİŞ.....	77

TABLÖLAR DİZİNİ

Sayfa No:

Tablo 4.1. Örneklem Grubunun Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	26
Tablo 4.2. Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Dağılımları.....	26
Tablo 4.3. Örneklem Grubunun Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımları	27
Tablo 4.4. Örneklem Grubunun En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Yerine Göre Dağılımları.....	27
Tablo 4.5. Örneklem Grubunun Algılanan Sosyo- ekonomik Düzeye Göre Dağılımları.....	28
Tablo 4.6. Örneklem Grubunun Algılanan Anne- Baba Tutumlarına Göre Dağılımları.....	29
Tablo 4.7. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puanlarına İlişkin Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değeri	29
Tablo 4.8. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okul Türlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları ve Standart Sapması	32
Tablo 4.9. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okul Türlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Varyans Analizi.....	35
Tablo 4.10. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları ve Standart Sapması	38
Tablo 4.11. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasında Anlamlı Farklılaşmaya İlişkin Ortalama Sıraları ve Kruskal Wallis Testi Değerleri.....	40
Tablo 4.12. Üniversite Öğrencilerinin En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Birimlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları ve Standart Sapması	44

Tablo 4.13. Üniversite Öğrencilerinin En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Birimlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Varyans Analizi	46
Tablo 4.14. Üniversite Öğrencilerinin Algılanan Sosyo- ekonomik Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları ve Standart Sapması	50
Tablo 4.15. Üniversite Öğrencilerinin Algılanan Sosyo- ekonomik Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Varyans Analizi	52
Tablo 4.16. Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Ana Baba Tutumlarına Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları ve Standart Sapması	56
Tablo 4.17. Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Ana Baba Tutumlarına Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Varyans Analizi.....	57

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

HKE : Hacettepe Kişilik Envanteri

SPSS : (Statistical Package for the Social Sciences): Sosyal bilimler için istatistik paketi.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın konusu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi ve araştırmanın problemi ile ilgili bilgi verilmiştir.

1.1. Araştırmanın Konusu ve Problemi

Üniversite öğrenciliği, birçok öğrencinin hayalinde olan ve özlemle beklenen bir dönemdir (Kacur ve Atak, 2011). Üniversiteye başladıkları ilk yıllarda öğrenciler, birçok farklı problem yaşamaktadır. Öğrenciler, bir grubun üyesi olmak, bir gruba ait olmak, üniversite yaşamına ve şehre uyum sağlamak gibi birçok sorunla karşılaşmakta ve bu durum bireyin yaşamında önemli bir yer tutmaktadır (Aktaş,1997).

Üniversiteyi farklı bir şehirde okumaya başlayan bir birey, kendisini aniden farklı bir sosyal çevrenin içerisinde bulmaktadır. Öğrenci, yabancı olduğu bu sosyal çevreye hızlı bir şekilde uyum sağlamak zorundadır (Karahana ve ark., 2005).

Üniversite gençliği üniversite sürecinde birçok problemle karşılaşmaktadır. Bu açıdan üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Üniversite öğrencilerinin sorunları fiziksel gelişim ve cinsel konularla ilgili yetersiz cevaplar alma, sınav ile ilgili sorunlar, aşırı çalışmaktan dolayı yorgunluk, iletişimde güçlük vb. olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle karşı cinsle arkadaşlık kurmadaki zorluklar, nevrotik eğilimler, kaygı, depresyon, kişisel ve sosyal uyum sorunu, barınma sorunu, anne- babaya bağımlılık, akademik ve mesleki problemler gibi sorunlar üniversite öğrencilerinin sorunları arasında bulunmaktadır (Kutlu, 2004).

Üniversite yaşamı gençler için yeni bir ortam sayılır. Bu açıdan üniversite yaşantısı beraberinde kişisel, sosyal ve akademik açılardan birçok değişiklik getirebilir. Öğrencilerin bu değişikliklerin üstesinden gelip sorunlarını çözebilme yeteneğini kazanmak bu dönemi sağlıklı geçirilmesini sağlayacaktır. Üniversite yaşantısı bir geçiş dönemi olarak kabul edilmekle birlikte bu dönemde değişecek özellikleri fark etmek uyum sürecinin ilk basamağı olarak kabul edilir (Erdoğan ve ark., 2005).

Bu geçiş dönemi ile etkin bir Şekilde başa çıkamayan öğrenciler çoğunlukla eğitimlerini yarıda bırakırlar veya akademik ve sosyal başarısızlıkla karşı karşıya kalırlar (Sağın,2011).

Toplum bireylerini yetiŐtirirken, değerlerini, yaşam biçimlerini, geleneksel kurallarını bireye aktarır. Toplumdaki her fert kendisine kazandırdığı davranışlara Őekil verir, geliştirir, yeni durumlarda kullanır. Hızla geliŐen dünyada bireyler, yeni yaŐantılara hazır olmadığı için, uyum sağlamakta güçlük çeker. Böylece birey ile evre arasındaki denge bozulur. Bireyler bozulan bu dengeyi sağlamak için çaba göstermeye çalıŐırlar (Balabanlı, 1990).

Birey doğar doğmaz kendini sosyal bir çevrenin içerisinde bulmaktadır. Bireyin bu ilk sosyal çevresi ailesidir. Aile, bireyin sosyal yaŐantısını öğrendiği ilk yer olması sebebiyle çok önemli bir role sahiptir. Aile, bireyin sosyalleŐmesi, topluma uygun davranışlarda bulunması ve çevresine uyum sağlamasında oldukça etkilidir. İnsanın aile içerisindeki yaşamı boyunca etkisi altında kaldığı, davranıŐlarının oluŐmasında etkili olduğu kişi veya kişiler vardır ve bu ilk kişiler anne ve babalardır. Bireyin anne ve babalarının kendileri hakkındaki görüşlerini nasıl algıladığı çok önemlidir. Çünkü bireyin kişisel ve sosyal uyumunun bu algıya göre Őekillendiėi düşünülmektedir.

Anne- baba tutumlarının bireylerin davranışları üzerinde etkileri konusunda yapılan birçok araştırmada; anne- baba tutumlarının bireylerin kendini gerçekleştirme, kendini kabul ile kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerini olumlu yönde; otoriter anne- baba tutumunun ise bireyin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerini olumsuz yönde etkilediğini görmekteyiz.

Üniversite ğrencilerinin okula başladıkları ilk dönemdeki uyum düzeylerini incelemek, bu dönemi daha iyi anlamak ve analiz etmek çok önemlidir, çünkü bu dönem öğrencilerin akademik, sosyal ve kişisel uyumlarını etkilemektedir. Öğrencilerin daha büyük ruhsal sorunlar yaŐamasına, hatta okuldan ayrılmalarna bile neden olabilir. Bu dönemde gerektiği zaman öğrencilerin sosyal, akademik ve kurumsal açıdan niversiteye ve yeni ortamlarına uyum sağlamaları için danışmanlık hizmeti almaları ve gerekli desteğin verilmesi gerekir.

Araştırmada niversite ğrencilerinin kişisel ve sosyal uyum düzeyleri cinsiyet, öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri, öğrenim gördükleri okul türü, en uzun süreyle

yaşadıkları yerleşim yeri, algıladıkları sosyo- ekonomik düzeyleri ve algıladıkları anne-baba tutumları değişkenleri açısından incelenmek istenmiştir.

1.2. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin kişisel ve sosyal uyum düzeyleri arasındaki ilişkileri cinsiyet, öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri, öğrenim gördükleri okul türü, en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yeri, algıladıkları sosyo-ekonomik düzeyleri ve algıladıkları ana-baba tutumları değişkenleri açısından incelenmektedir.

1.2.1. Alt Problemler

Araştırmanın temel problemine dayalı olarak aşağıdaki alt problemlere yer verilmiştir:

1. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre **kişisel, sosyal ve genel uyum** puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
2. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre **kişisel, sosyal ve genel uyum** puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
3. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre **kişisel, sosyal ve genel uyum** puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
4. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre **kişisel, sosyal ve genel uyum** puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
5. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre **kişisel, sosyal ve genel uyum** puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
6. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre **kişisel, sosyal ve genel uyum** puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?

1.3. Hipotezler

Araştırmanın alt problemlerine dayalı olarak aşağıdaki hipotezlere yer verilmiştir:

1. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kişisel, sosyal ve genel uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.1. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kişisel uyuma ait “**kendini gerçekleştirme**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.2. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kişisel uyuma ait “**duygusal kararlılık**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.3. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kişisel uyuma ait “**nevrotik eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.4. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kişisel uyuma ait “**psikotik belirtiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.5. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sosyal uyuma ait “**aile ilişkileri**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.6. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sosyal uyuma ait “**sosyal ilişkiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.7. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sosyal uyuma ait “**sosyal normlar**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.8. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sosyal uyuma ait “**antisosyal eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.9. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre **kışisel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.10. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre **sosyal uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.11. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre **genel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre **kışisel, sosyal ve genel uyum** puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.1. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre kişisel uyuma ait “**kendini gerçekleştirme**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.2. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre kişisel uyuma ait “**duygusal kararlılık**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.3. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre kişisel uyuma ait “**nevrotik eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.4. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre kişisel uyuma ait “**psikotik belirtiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.5. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre sosyal uyuma ait “**aile ilişkileri**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.6. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre sosyal uyuma ait “**sosyal ilişkiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.7. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre sosyal uyuma ait “**sosyal normlar**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.8. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre sosyal uyuma ait “**anti sosyal eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.9. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre **kişisel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.10. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre **sosyal uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

2.11. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre **genel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre **kişisel, sosyal ve genel uyum** puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.1. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre kişisel uyuma ait “**kendini gerçekleştirme**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.2. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre kişisel uyuma ait “**duygusal kararlılık**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.3. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre kişisel uyuma ait “**nevrotik eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.4. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre kişisel uyuma ait “**psikotik belirtiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.5. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre sosyal uyuma ait “**aile ilişkileri**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.6. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre sosyal uyuma ait “**sosyal ilişkiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.7. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre sosyal uyuma ait “**sosyal normlar**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.8. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre sosyal uyuma ait “**antisosyal eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.9. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre **kişisel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.10. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre **sosyal uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

3.11. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre **genel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4. Üniversite öğrencilerinin en uzun yaşadıkları yerleşim birimine göre kişisel, sosyal ve genel uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.1.Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre kişisel uyuma ait “**kendini gerçekleştirme**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.2. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre kişisel uyuma ait “**duygusal kararlılık**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.3. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre kişisel uyuma ait “**nevrotik eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.4. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre kişisel uyuma ait “**psikotik belirtiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.5. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre sosyal uyuma ait “**aile ilişkileri**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.6. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre sosyal uyuma ait “**sosyal ilişkiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.7. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre sosyal uyuma ait “**sosyal normlar**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.8. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre sosyal uyuma ait “**antisosyal eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.9. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre **kişisel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.10. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre **sosyal uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.11. Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim yerine göre **genel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre kişisel, sosyal ve genel uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5.1. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre kişisel uyuma ait “**kendini gerçekleştirme**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5.2. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine kişisel uyuma ait “**duygusal kararlılık**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5.3. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre kişisel uyuma ait “**nevrotik eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

4.4. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre kişisel uyuma ait “**psikotik belirtiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5.5. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre sosyal uyuma ait “**aile ilişkileri**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5.6. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre sosyal uyuma ait “**sosyal ilişkiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5.7. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre sosyal uyuma ait “**sosyal normlar**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5.8. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre sosyal uyuma ait “**antisosyal eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5.9. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre **kişisel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5.10. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre **sosyal uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

5.11. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre **genel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre kişisel, sosyal ve genel uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.1. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre kişisel uyuma ait “**kendini gerçekleştirme**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.2. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre kişisel uyuma ait “**duygusal kararlılık**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.3. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre kişisel uyuma ait **nevrotik eğilimler alt boyut** puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.4. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre kişisel uyuma ait “**psikotik belirtiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.5. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre sosyal uyuma ait “**aile ilişkileri**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.6. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre sosyal uyuma ait “**sosyal ilişkiler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.7. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre sosyal uyuma ait “**sosyal normlar**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.8. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre sosyal uyuma ait “**antisosyal eğilimler**” alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.9. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre **kişisel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.10. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre **sosyal uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

6.11. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne- baba tutumlarına göre **genel uyum** toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır.

1.4. Araştırmanın önemi

Bireyin sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürdürebilmesi için, bazı alanlara uyum sağlaması gerekir. Bu alanlar bireyin kendisi, sosyal çevresi ve ailesidir. Bireylerin kendisi ile uyum halinde olması stres ve kaygıdan uzak, bazı şüphelerden arınmış olmasına bağlıdır. Ancak şunu da bilmekteyiz ki her sağlıklı insanda biraz kaygı bulunmaktadır ve birey yaşamı boyunca farklı sorun alanlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Birey bu sorunlarla baş edebilmek için hem kişisel hem de sosyal uyumunu gerçekleştirme çabasına girer.

Bireyin sosyal çevresi ile olan etkileşimi bireyin yaşantısının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bir insanın ilk çevresi ailesidir ve ilk uyum becerilerini bu ortamda geliştirir. Birey büyüdükçe ve yeni sosyal alanlar keşfettikçe farklı uyum becerileri geliştirir. Özellikle bireyin içinde büyüdüğü ailenin çocuğa yönelik tutumları ve sosyo- ekonomik düzeyin bireyin uyum düzeyleri üzerinde etkili olduğu literatür taramalarında karşımıza çıkmaktadır.

İlgili literatür incelendiğinde uyum kavramının, algıladıkları sosyo- ekonomik düzeyi ve algıladıkları anne-baba tutumu değişkenleri açısından özellikle çocuk ve ergenler üzerinde yapıldığı görülmektedir. Ancak bu değişkenlerin ergenlikten sonraki dönemi nasıl etkilediğini inceleyen oldukça az araştırma vardır. Bu araştırmada elde

edilen bilgilerin literatürdeki eksikliği gidereceği ve araştırmacılara daha sonraki çalışmalar için veri sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan bireylerin araştırmada kullanılan ölçme araçlarına kendi görüşlerini yansıtacak şekilde içten cevap verdikleri varsayılmaktadır.
2. Araştırma da kullanılan Kişisel bilgi formu ve Hacettepe kişilik Envanterinin ölçmek istediği niteliği tam ölçtüğü varsayılmaktadır.
3. Seçilen örneklemin evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Iğdır Üniversitesi'nde 2013- 2014 eğitim-öğretim yılında Ziraat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 832 üniversite öğrencisi ile sınırlıdır.
2. Araştırmada kişisel, sosyal ve genel uyum ile ilgili veriler Hacettepe Kişilik Envanterinin maddeleri ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Uyum: Uyum; hem bireyin kendisi ve hem de çevresi ile sağlıklı ilişkiler kurabilmesi ve kurduğu bu ilişkileri sürdürebilmesidir (Kurç,1989- Özgüven 1991).

Kişisel Uyum: Kişisel uyum, bireyin içsel dünyasında sağlamaya çalıştığı uyumdur. Aynı zamanda bireyin sosyal çevrenin ilgi, istek ve değişimlerine uygun tutum ve davranışlar sergilemesi kişisel uyumla ilgilidir (Cüceloğlu,1997).

Sosyal Uyum: Sosyal uyum bireyin sosyal çevresi ile uyum sağlamasıdır. Uyum sağlayabilmesi için de birtakım sosyal uyum becerilerine sahip olması gerekir. Sosyal uyum becerilerini; İletişim becerileri, kişilerarası ilişki becerileri, kendi kendini gerçekleştirme becerileri olarak ayırmak mümkündür (Tapmaz,2012).

İKİNCİ BÖLÜM

2. KONU İLE İLGİLİ KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE ARAŞTIRMALAR

2.1. KONU İLE İLGİLİ KURAMSAL AÇIKLAMALAR

2.1.1.Uyum

Literatürde uyumla ilgili yapılan tanımlar incelendiğinde; Uyum, “zorlanmalarla karşılaşıldığında gerekli bilgileri toplama ve bunlardan yararlanma”, “davranışları bir yandan benlik yapısının bütünlüğünü koruyacak, diğer yandan çevresel koşullarla baş edebilecek bir biçimde düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca “dış ve iç ortamdan kaynaklanan, doğal ve toplumsal koşulların neden olduğu değişikliğe alışma süreci”, “bireyin benliğiyle ve çevresiyle dengeli ve etkili bir ilişki kurabilmesi, geliştirebilmesi” şeklinde tanımlandığı da görülmektedir (Akıncı, 2007).

Günümüzde bireyler ve etkileşim halinde olduğu çevre, sürekli ve hızlı bir değişim içerisinde. Bu değişimin ortaya çıkarmış olduğu durum bireyleri sürekli yenilenme ve uyum sağlama çabası içerisine koymaktadır. Literatüre bakıldığı zaman, uyum kavramına ilişkin bir çok yaklaşım, uyumu farklı yönlerden ele almıştır (Alver,1998).

Birçok yazar ve psikolog uyumu ortak yönleri olmakla birlikte farklı şekillerde tanımlamıştır. Bunlardan bazıları şöyledir:

Uyum, biyolojik kökenli bir kavram olup organizmayı çevre ile etkileşimi yönüyle ele almaktadır. Bireyin yaşamındaki her türlü değişiklik beraberinde bir uyum sürecini getirmektedir. Üniversite dönemleri sosyal olarak çalkantılı bir dönem olarak kabul edilir (Erdoğan ve ark.2005).

Birçok psikolojik yaklaşım tarafından değişik şekillerle ifade edilen uyum kavramı genel olarak " bireyin kendisi ve çevresiyle iyi ilişkiler geliştirebilmesi ve bu ilişkileri devam ettirebilme, sürdürebilme derecesi, karşılaştığı sorunlarla başa çıkabilmesi" şeklinde tanımlanabilir (Özgüven, 1992).

Yavuzer'e (1997) göre, birey bulunduğu arkadaş ortamından başka gruplara girip iyi ilişki kurabiliyorsa, toplumun istediği yönde davranışlar gösterebiliyorsa ve durumdan yeterince doyum sağlayabiliyorsa uyumlu olduğu söylenebilir. Buna göre uyum: bireyde var olan olduğu özelliklerin bireyin benliği ve bulunduğu çevre ile arasında dengeli ve sağlıklı bir ilişki kurabilmesi ve bu ilişkiyi sürdürebilmesidir (Geylan, 2010).

Uyum, parçaların arasındaki uygunluk, ahenk olarak tanımlanmaktadır (Öncül, 2000).

1- Uyum, toplumsal çevreye veya bir duruma uyma, uyum sağlama, olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2012).

2- Bir organizma, her an çevresiyle uyum sağlama çabasıyla karşı karşıya kalabilir. Bireyin, dış çevresindeki fiziksel koşullara ya da içinde bulunduğu ortamdaki psikolojik koşullara uyumu ya kolaylaştırır ya da zorlaştırır (Cüceloğlu, 1997).

3- Organizmanın varlığını sürdürebilmesi için, gerekli değişmelerle kendini çevre koşullarına göre ayarlamasıdır (Eğitim Terimleri Sözlüğü).

Yaşam canlıların çevreye uyum sağlama çabasıdır. Uyum bireyin çevresinde karşılaştığı durumlar ve kişilik özellikleri tarafından belirlenmektedir (Geçtan, 1986).

Literatüre baktığımızda uyum- uyumsuzluk kavramları bazen norma- normal dışı, bazen ruh sağlığı- ruh hastalıkları kavramlarıyla karşımızda çıkmakta ve birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir. Uyum bireyin çevresinde karşılaştığı durumlar ve kişilik özellikleri tarafından belirlenmektedir (Ceyhan, 1999).

2.1.1.1. Kişisel Uyum

Kişisel uyum denildiğinde genellikle akla kişilik gelmektedir. Literatür kişiliğin belirgin iki yönünü vurgulamaktadır. Bunlardan birisi, bireyin kendisi ve iç dünyası, diğeri ise bireyin dış dünyası ve dış dünyası ile ilişkileridir. Bireyin iç dünyasına uyumu benlik kavramı, kendisinin değerli veya değersiz hissetme, bireyin güçlü ve zayıf yönleri gibi bireye özgü özelliklerdir. Bireyin dış dünyasına uyumu ise, diğer insanlarla olan iletişimi, aile, meslek, arkadaş, bireyin sevmesi, bireyin başkaları tarafından sevilmesi gibi çevre ile etkileşimi sonucunda ortaya çıkabilecek özelliklerdir (Özgüven,92- Köknel, 2006).

Kişisel uyum, bireyin içsel dünyasında sağlamaya çalıştığı uyumdur. Aynı zamanda bireyin sosyal çevrenin ilgi, istek ve değişimlerine uygun tutum ve davranışlar sergilemesi kişisel uyumla ilgilidir (Cüceloğlu,1997).

2.1.1.2. Sosyal Uyum

Sosyal uyum bireyin sosyal çevresi ile uyum sağlamasıdır. Uyum sağlayabilmesi için de birtakım sosyal uyum becerilerine sahip olması gerekir. Sosyal uyum becerilerini; İletişim becerileri, kişilerarası ilişki becerileri, kendi kendini gerçekleştirme becerileri olarak ayırmak mümkündür (Tapmaz,2012).

Watts (1979) “a göre, bireyin diğer bireylerle sağlıklı ilişkiler kurması, onlara uyum içerisinde olması ve kendini özgün bir birey olarak gerçekleştirebilmesi bireyin sosyal uyumunu göstermektedir.

Sosyal açıdan Uyum:

A- bireyin çevresindeki değişiklikleri ve bunlara uygun davranışlarda bulunmasıdır.

B- çevresinde ilişki kurduğu insanların isteklerine uygun davranışlarda bulunmasıdır.

C- Bireyin kendinde olan değişiklikleri anlaması ve uymasıdır.

2.1.1.3. Genel uyum

A- Bireyin çevresinden gelen uyaranlara uygun tepkide bulunmasıdır.

B- Bireylerin yeni durumlara uymasıdır.

C- Bireyin çevrenin isteklerine uygun tutum ve davranışlar gösterebilmesidir şeklinde tanımlanmaktadır (Alver,1998).

Sosyal açıdan uyum, bireyin çevresiyle etkileşim süreci olarak tanımlanabilir. Bireyin sosyal olarak uyumunu birçok faktörler belirlemektedir. Bu faktörlerden bazıları, toplumsal yaşamın kendisinden kaynaklanan ve bireyin uyum sağlamasını kolaylaştırıcı ya da zorlaştırıcı etkiye sahip faktörlerdir. Birey yeni bir sosyal ortama

girdiği zaman, kişilik özellikleri ile ilgili etkenlerin bireyin sosyal davranışlarını belirleyen önemli bir boyut olduğu görülmektedir (Duru, 2008).

Bireyin kişilik uyumu o bireyin kişisel uyum ve sosyal uyumundan oluşmaktadır. Kişisel uyum, bireyin kendisine güven duyması, tek başına karar verebilme yeteneğini, hatalarının sorumluluğunu kabullenebilmesini ifade eder. Sosyal uyum ise bireyin ailesiyle ve çevresindeki insanlarla ilişki kurabilme ve bu ilişkisini sürdürebilme becerisini ifade eder (Özgüven, 1992).

Bireyin çekingen olması, kendine güvenmemesi, yalnız kalmayı tercih etmesi, başkaları tarafından istenmemesi, her iki cinsten arkadaşı olmaması, karşıt cinsten kaçınması, sürekli güvensizlik ve özel ayrıcalıkları bir hak gibi bekleme sosyal uyumsuzluk olarak tanımlanmaktadır (Öğüt, 2000).

2.1.1.4. Üniversite yaşamında uyum

Üniversite yaşamı genel olarak sosyal, akademik ve kişilerarası beklentilerin karşılanmaya çalışıldığı bir dönem olarak sayılmaktadır. Ayrıca kültürel farklılıklar, barınma, beslenme, başkaları tarafından kabul gibi konular üniversiteye yeni gelen öğrencilerin ilk yıllarda problem yaşamalarına neden olabilmektedir (Mercan, S., Yıldız, A, 2011).

İnsanın hayatında önemli dönemlerden birisi üniversite çağıdır. Pek çok genç için aileden uzaklaştığı ilk dönemdir. Bazıları bu durumu kendileri için bir zorluk olarak algılamakta ve üstesinden gelerek uyum sağlamaya çalışmakta, bazıları ise depresyon ve duygusal uyumsuzluk ile karşı karşıya kalmaktadır (Sağınç, 2011).

Uyum süreci açısından bakıldığında, orta öğretimden yükseköğretime geçiş öğrencilerin gerek akademik gelişimleri, gerekse sosyal uyumları bakımından önemli bir dönem olarak değerlendirilmektedir (Duru, 2008).

Üniversite dönemi, bireyin kimlik arayışı içerisinde olduğu, kim olduğunu sorguladığı, üniversite yaşamına daha iyi uyum sağlamak için sosyal çevre kurduğu bir dönemdir (Sağınç, 2011).

Üniversite öğrencisi ne çocuk ne de yetişkin olmadığı gibi kendine has problemleri olan bir bireydir.. Birey toplumsal değerlere ayak uydurma, toplumsal ve

evrensel norm ve değerlerle bütünleşme durumunda olup, üniversite yaşamının beraberinde getirdiği birçok zorluğu yaşamaktadır (Özgüven, 1992).

2.1.1.5. Uyum kavramına ilişkin yaklaşımlar

2.1.1.5.1. Biyolojik yaklaşım

Bu psikologlara göre, normal dışı davranışların temelinde iki faktör yatar:

1- genler yoluyla gelen faktörler

2- Kullanılan ilaçlar, beslenme şekli, iklim değişiklikleri gibi çevresel faktörlerden dolayı vücutta meydana gelen biyo- kimyasal dengesizliklerdir (Cüceloğlu,1997).

Horney'e göre hangi davranışın nevrotik olarak nitelendirileceği kültürden kültüre, cinsiyetlere, dönemden döneme, toplumsal sınıftan bir diğerine değişebilmektedir (Geçtan,1993).

Ruh sağlığı açısından uyum ve uyumsuzluğun tanımı farklılık arz etmektedir. Ortaya konulan davranışın normal- normal dışı olarak tanımlanmasına göre değişiklik göstermektedir.

Neyin normal, neyin anormal davranış olduğunu, benimsenen felsefi görüş belirlemektedir. Normal ve normal dışı kavramlarını açıklayan temel yaklaşımlar tıbbi yaklaşım, sosyokültürel ya da istatistiksel yaklaşım ve psikolojik yaklaşımlardır. Psikolojik yaklaşım da kendi içinde psikoanalitik yaklaşım, davranışçı yaklaşım, insancıl yaklaşım, varoluşçu yaklaşım olarak ayrılmaktadır (Geçtan,1982).

2.1.1.5.2. Tıbbi yaklaşım

Normal kavramını sağlıklılık, bir bütünün parçaları arasındaki işlevsel uygunluk olarak tanımlamakta ve sağlıklı olmayı fazla ağrısı olmama ve sakatlığı olmama olarak açıklar (Geçtan, 1982).

2.1.1.5.3. Sosyokültürel ya da istatistiksel yaklaşım

Sosyokültürel ya da istatistiksel yaklaşım göre, çoğunluğun yaptığı davranış normal davranıştır, yani uyumlu davranıştır.

2.1.1.5.4. Psikanalitik kuram

Birey ortaya koyduğu davranıştan herhangi bir rahatsızlık duymuyorsa davranış normaldir, uyumludur (Geçtan,1982).

Yapısal kurama göre kişilik id, ego ve süper ego olmak üzere üç ana sistemden oluşmakta ve bu sistemden birbirlerinden bağımsız hareket etmezler. Davranış bu üç sistemin etkileşiminin ürünüdür.

İd, kişiliğin temel sistemi olup, doğuştan gelen içgüdüleri kapsar ve psikolojik gizil güçleri tümünü kapsar. Ego, kişiliğin yürütme organıdır. id ve süper ego arasındaki dengeyi kurar. Ego gerçeklik ilkesine göre hareket eder. Süper ego ise kişiliğin vicdani boyutuna karşılık gelmektedir. Ahlaki görevlerden oluşur (Geçtan,1993).

Freud'a göre uyum; id ve süper ego arasındaki egonun sağlıklı bir denge kurmasıyla mümkün olabilir. Eğer bu denge bozulursa savunma mekanizmaları devreye girer ve kişiliği denetim altına alarak uyumsuz davranışlara sergilenmesine yol açar (Ceyhan,1999).

2.1.1.5.5. Davranışçı kuram

Bireye bir davranış yanlış öğretildiği zaman, ilerde bireyin davranışlarında uyumsuzluk yaşanacaktır. Eğer bireye doğru çözüm yolları öğretilabilirse birey uyumlu davranabilir. Öncüleri Watson ve skinner'dir. Bütün davranışlar öğrenme sonucu gerçekleşir ve uyaran- tepki adı ile nitelendirilirler. Birey doğuştan birkaç refleksle dünyaya gelmektedir. Eğer kişiye verilen pekiştireçler doğru olan davranışı güçlendiriyorsa ve yanlış davranışı bastırıyorsa ve doğru davranışın taklidi pekiştiriliyorsa bireyin uyumlu tepkileri artacaktır (Kılıççı,2006).

Davranışçı yaklaşıma göre, normal dışı davranışlar da öğrenilmiş davranışlardır. Uyumsuzluk ise, uygun pekiştireç alamama, yetersiz pekiştireç alma sonucu uygun tepkiyi oluşturamama ve yanlış davranışları taklit etme sonucun ortaya çıkmaktadır (Cüceloğlu,1997)

2.1.1.5.6. İnsancıl kuram

İnsancıl kuram, bireyin değer yargılarının kendi seçimleri sonucu oluşması gerektiğine önem verir. Maslow'a göre, uyumun gerçekleşebilmesi için kendini

gerçekleştirme gereksiniminin altında yer alan diğer dört gereksinimin doyuma ulaşması gerekir (Ceyhan,1999).

2.1.1.5.7. Varoluşçu kuram

Bireyin kendisinin önemli ve değerli oluşunun farkında olamaması, varoluşuna bir anlam katamaması sonucu uyumsuzluk ortaya çıkabilir (Geçtan,1982).

Varoluşçu'lara göre insan iradesi özgürdür ve insanın davranışları bilinçli olduğu için insanları normal ve anormal diye ayırmak pek mümkün değildir.

Varoluşçu yaklaşıma göre İyi uyum, bireyin potansiyellerini gerçekleştirmesine bağlıdır. Ancak, bireyin potansiyelini ortaya koyması çok zor olup, çok fazla çaba harcamayı gerektirir. Uyum, seçim yapma özgürlüğü ve sorumluluk almaya bağlıdır (Ceyhan, 1999).

2.1.1.5.8. Gestalt kuram

Sosyal bir varlık olan insan sosyal yaşam içerisinde kendi ihtiyaçlarını karşılama çabası içerisinde iken, diğer taraftan diğer bireylerin de bazı temel gereksinimlere sahip olduğunu, onları doyurma hakkına sahip olduklarını bilmesi ve buna göre hareket etmesi gerekmektedir. İnsan, çevresiyle sürekli bir etkileşim içerisinde. Bu etkileşimden dolayı bireyin çevresiyle istek ve gereksinimleri uzlaştığı zaman uyum; istek ve gereksinimler uzlaşmadığı zaman uyumsuzluk meydana gelir (Bilal,1984).

2.1.2. Sosyo-Ekonomik Düzey

Bireyin sosyo- ekonomik düzeyi, bireyin toplumsallaşma sürecinde önemli bir rol oynayan faktörlerden birisidir. Toplumlar genellikle farklı sosyo- ekonomik düzeye sahip bireylerin bir arada yaşadığı yapılardır. Sosyo- ekonomik düzeylerin farklılaşması bireyin yaşam biçiminin, yaşamdaki beklentilerinin ve tercihlerinin farklılaşması anlamına gelir (Akdeniz, 2009).

2.2.Uyum İle İlgili Yapılmış Yurt içi ve Yurt Dışı Çalışmalar

Feldman (1972), kızların erkeklere göre daha uyumlu olduğunu ve sosyal kabul ile yaşlılarına uyma olduğunu saptamıştır.

Bilal (1984), demokratik anne- baba tutumlarının otoriter anne- baba tutumlarına göre uyum düzeylerini olumlu yönde etkilediğini saptamıştır.

Kızıltan (1984), üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada, kişisel ve sosyal uyum düzeyini etkileyen etmenleri incelemiştir. Elde edilen bulgularda; kısıtlı sosyal çevrenin, kalabalık ve ekonomik olanakları sınırlı ailelerde yetişen gençlerin uyum düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür. Akademik başarının yüksek oluşunun da uyum düzeyine olumlu katkıda bulunduğu tespit edilmiştir.

Kurç (1989), bazı kişisel sosyo- ekonomik ve kültürel değişkenlerin lise öğrencilerinin uyum alanları ve uyum yöntemlerine etkisi üzerine yaptığı araştırmasında, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha fazla uyum sağladığını ortaya koymuştur.

Balabanlı (1990), Öğretmen Liselerinde Okuyan Öğrencilerin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerini Etkileyen Bazı Etmenler üzerine yaptığı araştırmasında, yaşamın çoğunun geçirildiği yerleşim merkezinin kendini gerçekleştirme ve kişisel uyum üzerinde etkili olduğunu saptamıştır. Ayrıca akademik başarının kişisel uyum ve alt ölçekleri üzerinde etkili olduğunu saptamış, akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin genelde kişisel ve sosyal uyum düzeyleri ve alt ölçeklerinden de yüksek puana rastlamıştır. Cinsiyetlere göre bakıldığında ise, kızların erkeklere göre sosyal uyum problemlerinin daha yüksek olduğunu saptamıştır.

Akay (1990), Lise Öğrencilerine İlişkin Bazı Niteliklerin Sosyal ve Kişisel Uyum Düzeylerine Etkisi üzerine yaptığı araştırmasında, cinsiyetlerin uyum düzeyleri üzerinde etkili olduğunu saptamıştır. Ancak Balabanlı'nın aksine öğrenim görmek için kalınan yerin kişisel uyum üzerinde etkili olmadığı, ailelerin aylık gelirlerinin de kişisel uyum üzerinde etkili olduğu sonucuna varmıştır.

Aktaş (1997), “Üniversite Öğrencilerinin Uyum Düzeylerinin İncelenmesi” konulu çalışmasında, erkek öğrencilerin, kişisel ve genel uyum düzeylerinin kız öğrencilerden, kız öğrencilerin ise sosyal uyum düzeylerinin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin üniversiteye başladıkları ilk yılda farklı davranış ve değer yargılarına sahip olmaları ve bir gruba kabul edilmek, bir grubun üyesi olmak, yeni karşılaşılan üniversite yaşantısına ve yeni bir şehre uyum sağlamak

gibi sorunlar gencin yaşantısında önemli bir yer tutarak onda bir takım uyum problemlerinin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

Ceyhan (1999), Mesleki Sorun Düzeyleri Farklı Okul Öğretmenlerinin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi üzerine yaptığı araştırmasında, çalışılan yerin özelliklerine göre kişisel uyumun değiştiğini vurgulamıştır.

Alver (1998), bireylerin uyum düzeyleri ile empatik becerileri arasındaki ilişkiler üzerine yaptığı araştırmasında, empatik beceri ile sosyal ve kişisel uyum arasında olumlu bir ilişki saptamamıştır.

Karahan ve ark.(2005), denetim odağı ve atılganlık düzeyinin uyum üzerindeki etkileri araştırmıştır. Elde edilen bulgular, atılgan öğrencilerin çekingen öğrencilere göre içten denetimli öğrencilerin dıştan denetimli öğrencilere göre üniversiteye uyum düzeylerinin önemli derecede yüksek olduğunu göstermiştir.

Heuser(2007), yükseköğretimdeki akademik sosyal uyumu araştırmıştır. Yükseköğretimin ahlaki farkındalığı geliştirmede etkisinin olduğunu saptamıştır.

Goodfellow ve Nowicki (2009) sosyal uyum, akademik uyum ve yedi yaşındaki çocukların yüz ifadelerinden duyguları anlama yeteneğini araştırdığı çalışmada, Yüz ifadelerinden duyguları anlamakta güçlük çeken çocuklarda erkekler çocukların akran ilişkilerinde, kız çocuklarının ise öğrenmede güçlük çektiklerini ortaya koymuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ile bunların geçerlik ve güvenirlik çalışması, verilerin toplanması için izlenen yol ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel tekniklerle ilgili açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırma Yöntemi

Bu araştırma betimleme türünde olup, ilişkisel modele dayalı bir çalışmadır. Bu araştırmada tarama (survey) yöntemi ve anket tekniği kullanılmıştır.

Tarama (Survey) yöntemi, bütün bilim kollarında ilk basamağı oluşturur. Tarama yönteminde amaç, kişinin ya da grubun durumunu açıklamak, betimlemek, sadece eldeki araştırma grubuna ait olan ve onu diğerlerinden ayıran kişiye özgü niteliklerini saptamak, aydınlatmak ve tanıtmaktır. Fakat seçilen bir birey ya da grupla ilgili görülen ve sadece o gruba ait olduğu sanılan nitelikler başka gruplar için de aynı olabilir (Kaptan, 1998).

Anket, aynı soru grubunun çok sayıdaki bireye e- posta, telefon ya da bizzat kendisine sorulmasını içeren bir tekniktir (Büyüköztürk, 2012).

3.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırma evreni 2013- 2014 öğretim yılında Iğdır Üniversitesi Ziraat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören yaklaşık 5000 öğrenci olarak belirlenmiş, araştırmanın örnekleme ise %99 güven aralığında 586 kişi olarak hesaplanmış ve bu kapsamda 832'ye ulaşılarak Hacettepe Kişilik Envanteri uygulanmıştır.

Araştırmanın 2013-2014

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak Hacettepe Kişilik Envanteri ve Kişisel Bilgi formu kullanılmıştır.

3.3.1. Hacettepe Kişilik Envanteri

Bu araştırmada veri toplamak amacı ile Kişisel Bilgi Formu ve Özgüven(1976) tarafından yılında hazırlanan ve ‘‘Kişisel’’ ve ‘‘Sosyal Uyum’’ olmak üzere iki temel bölüm, sekiz alt ölçekten ve 168 maddeden oluşan Hacettepe Kişilik Envanteri kullanılacaktır.

HKE orijinal olarak 1976 yılında tek bir takım halinde hazırlanmıştır. Daha sonra 1985 yılında bir de ‘‘Kısa Form’’ Takım B geliştirilmiştir. HKE Takım A ile ilgili bilgiler aşağıda kısaca özetlenmiştir.

Takım A Kişisel Uyum ve Sosyal Uyum olmak üzere iki temel bölümden ve her biri 20 sorudan oluşan sekiz alt ölçekten oluşmaktadır. Alt ölçekler 20’şer maddeden oluşmakta olup, 8 maddede Geçerlilik (G) puanı ve toplamda 168 maddeden oluşmuştur.

3.3.1.1. Hacettepe Kişilik Envanterinin (HKE) alt ölçeklerinin tanımları

Kişisel Uyum Alt Ölçekleri

Kişisel uyuma ilişkin dört alt ölçeğin nitelikleri aşağıda kısaca belirtilmiştir.

1.Kendini Gerçekleştirme (KG)

Kendini gerçekleştirme puanı, kişinin kendine güvenmesi, tek başına özgürce kararlar alabilmesi, yeteneklerinin farkına varabilmesi, bildiğini cesurca ifade edebilmesi gibi özelliklerle bağlantılıdır.

2. Duygusal Kararlılık (DK)

Birey duygusal yönden kararlı ise duygusal kararlılık puanı genellikle yüksek olur. Bu bireyler genellikle kendine olan güvenleri yüksektir, normal bireylere göre daha az üzülen kişilerdir. Genellikle sakin ve huzurlu bireylerdir.

3. Nevrotik Eğilimler (NE)

Nevrotik belirtileri olan kişiler birtakım psikosomatik şikayetleri olan(baş ağrısı, uyuyamama, iştahsızlık vb.) kişilerdir. Eleştiriye pek açık değillerdir. Benliklerini olduğu gibi kabul etmezler.

4. Psikotik Belirtiler (PB)

Psikotik belirtiler puanı düşük olan bireylerde yalnız kalma eğilimi yüksektir. Bu bireylerin kendilerine yönelik düşüncelere fazla olup, aşırı alıngandırlar.

Sosyal Uyum Alt Ölçekleri

Sosyal uyuma ilişkin dört alt ölçeğin nitelikleri kısaca aşağıda belirtilmiştir.

1. Aile İlişkileri (Aİ)

Aile ilişkileri puanı bireyin ailesi ile olan ilişkilerini yansıtır. Bireyin ailesiyle iyi ilişkiler içinde olması, ailesi ile vakit geçirmesi bu puanın yüksek olduğunu gösterir.

Aile ilişkilerinde herhangi bir uyumsuzluk görülmeyip, bu bireyler aileleriyle daha çok vakit geçirmeyi tercih ederler.

3. Sosyal İlişkiler (Sİ)

Sosyal ilişkiler puanının yüksek olması sosyal çevresi içerisinde sevildiğini, onlarla sağlıklı ilişkiler geliştirdiğini ifade etmektedir.

3. Sosyal Normlar (SN)

Sosyal normlar puanı kendi istek ve arzularını toplumla bir uzlaşma içerisinde girerek karşılama gibi davranışları ölçen puandır. Birey sosyal normlara uyduğu gibi başkasının hakkına da saygı gösterir.

4. Antisosyal Eğilimler (AE)

Anti sosyal eğilimleri olan bireyler genellikle toplumda sevilmeyen, kavgacı tipler olarak bilinen, agresif, zor kullanma eğilimi olan, başkalarına zarar vermekten zevk alan kişilerdir. Bu puan düşük ise birey anti sosyal eğilimlere sahiptir denilebilir. Anti sosyal eğilimler puanı yüksek ise bireyde bu tür eğilimlerin olmadığına işaret etmektedir.

3.3.1.2. Hacettepe Kişilik Envanterinin Puanlanması

Hacettepe Kişilik Envanterinde “E” ve “H” olmak üzere iki tane yanıt seçeneği vardır. Alt ölçeklerden elde edilen puanlar 0 ile 20 arasında değişmekte olup, puan yükselirse bireyin uyum düzeyi yükselir; puan düşerse uyum düzeyinin düşer.

Toplam Puanlar: Hacettepe Kişilik Envanterinin alt ölçeklerine ilişkin sekiz puana ek olarak üç de toplam puan elde edilmektedir. Bunlar kişisel, sosyal ve genel uyumdur.

1) Kişisel Uyum, Sosyal Uyum ve Genel Uyum olmak üzere üç toplam puandan oluşmaktadır.

Kişisel Uyum kendini gerçekleştirme, duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler ve psikotik belirtiler alt ölçekleri; Sosyal Uyum aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, sosyal normlar ve anti sosyal eğilimler alt ölçekleri; Genel Uyum ise Kişisel ve sosyal uyum puanlarının toplamından oluşmaktadır.

3.3.1.3. Hacettepe Kişilik Envanterinin Geçerliliği

Envanteri geçerlik maddeleri Sekiz maddeden oluşmaktadır. Eğer geçerlilik puanı sekiz üzerinden beş ve daha az ise o bireye ait sonuçlar geçerli sayılmamakta ve hiçbir şekilde puanlamaya dâhil edilmemektedir.

3.3.1.4. Hacettepe Kişilik Envanterinin Güvenirliği

Özgüven (1976- 82) tarafından çeşitli gruplar üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda; en düşük (0.58) ve genel uyum toplam puanında ise en yüksek (0.92), güvenirlik ise 0.82 olarak bulunmuştur.(Özgüven,1976)

3.4. Verilerin Toplanması

Örneklem grubuna giren öğrencilerin bulundukları fakülte ve meslek yüksekokullarında uygulama için üniversiteden izin alınmıştır. Araştırmacı tarafından fakülte ve meslek yüksekokullarına gidilerek örneklemdeki öğrencilere uygulama öncesi, araştırmanın amacı kısaca anlatılarak Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) uygulanmıştır. Cevapların gizli tutulacağı hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Hacettepe Kişilik Envanteri toplamda 1000 öğrenciye uygulanmış olup, yapılan kaba kontrol ve puanlama aşamalarından sonra 168 öğrencinin anketi geçersiz sayılmış ve değerlendirmeye alınmamıştır.

3.5. Veri Analizi

Araştırmanın verilerinin analizinde üç farklı istatistiksel analiz kullanılmıştır. Bu analizler bilgisayardan SPSS for Windows 18.00 istatistik paket programı ile yapılmıştır.

1. Bağımsız Örneklem için t Testi
2. Tek yönlü Varyans Analizi
3. Kruskal Wallis h Testi

Araştırmada örneklem grubu öğrenim gördükleri okul türü, en uzun yaşadıkları yerleşim yeri, algıladıkları sosyo-ekonomik düzey ve algıladıkları ana-baba tutumlarına göre normal dağılım gösterdiği için, Tek Yönlü Varyans analizi yapılmıştır.

Ayrıca; Örneklem grubu öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre normal dağılım göstermediği için Kruskal Wallis h Testi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Örneklem Grubunun Cinsiyetlerine Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum

Örneklem grubunun cinsiyetlerine göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. Örneklem Grubunun Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	N	%
Erkek	364	43.8
Kız	468	56.3
Toplam	832	100

Örneklem grubunun 364’ü (% 43.8) erkeklerden; 468’i ise (% 56.3) kızlardan oluşmaktadır.

4.2. Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum

Örneklem grubunun Öğrenim Gördükleri Okul Türüne göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 4.2 ’de verilmiştir.

Tablo 4.2.

Örneklem Grubunun Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Dağılımları

Okul Türü	N	%
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	354	42.5
Ziraat Fakültesi	127	15.3
İlahiyat Fakültesi	132	15.9
Mühendislik Fakültesi	219	26.3
Toplam	832	100

Örneklem grubunun 354'ünü (% 42.5) Sağlık Hizmetleri MYO, 127'sini (% 15.3) Ziraat Fakültesi, 132'sini (%15.9) İlahiyat Fakültesi, 219'unu Mühendislik Fakültesi (%26.3) öğrencileri oluşturmaktadır.

4.3. Örneklem Grubunun Sınıf düzeylerine Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum

Örneklem grubunun Sınıf düzeylerine göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 4.3 'de verilmiştir.

Tablo 4.3.

Örneklem Grubunun Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımları

Sınıf Düzeyleri	N	%
Birinci Sınıf	521	62.6
İkinci Sınıf	209	25.1
Üçüncü Sınıf	24	2.9
Dördüncü Sınıf	78	9.4
Toplam	832	100

Örneklem grubunun 521'ini (% 62.6) 1. sınıflar, 209'unu (% 25.1) 2.sınıflar, 24'ünü (%2.9) 3.sınıflar, 78'ini (9.4) 4.sınıflar oluşturmaktadır.

4.4. Örneklem Grubunun En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Yerine göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum

Örneklem grubunun En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Yerine göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 4.4 'de verilmiştir.

Tablo 4.4.

Örneklem Grubunun En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Yerine Göre Dağılımları

En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Yerine	N	%
Köy	234	28.1
Kasaba	65	7.8
İlçe	228	27.4
Şehir	305	36.7
Toplam	832	100

Örneklem grubunun 234'nü (% 28.1) köy, 65'ini (% 7.8) kasaba, 228'ini (%27.4) ilçe, 305'ini (36.7) şehirde yaşayan öğrenciler oluşturmaktadır.

4.5. Örneklem Grubunun Algıladıkları Sosyo- ekonomik Düzeye Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum

Örneklem grubunun Algıladıkları Sosyo- ekonomik Düzeye göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 4.5 'de verilmiştir.

Tablo 4.5.

Örneklem Grubunun Algıladıkları Sosyo- ekonomik Düzeye Göre Dağılımları

Algıladıkları Sosyo- Ekonomik Düzey	N	%
İyi	209	25.1
Orta	543	65.3
Kötü	80	9.6
Toplam	832	100

Örneklem grubunun 209'unu (%25.1) sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan, 543'ünü (% 65.3) sosyo- ekonomik düzeyini orta olarak algılayan, 80'i ise (%9.6) sosyo- ekonomik düzeyini kötü olarak algılayan öğrenciler oluşturmaktadır.

4.6. Örneklem Grubunun Algıladıkları Anne- Baba Tutumlarına Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular ve Yorum

Örneklem grubunun Algıladıkları Anne- Baba Tutumlarına göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 4.6 'de verilmiştir.

Tablo 4.6.

Örneklem Grubunun Algıladıkları Anne- Baba Tutumlarına Göre Dağılımları

Algıladıkları Ana- Baba Tutumu	N	%
Otoriter	143	17.2
Demokratik	648	77.9
İlgisiz	41	4.9
Toplam	832	100

Örneklem grubunun 143'ünü (% 17.2) ana baba tutumlarını otoriter olarak algılayan, 648'ini (% 77.9) ana baba tutumlarını demokratik olarak algılayan ve 41'ini ise (%4.9) ana baba tutumlarını ilgisiz olarak algılayan öğrenciler oluşturmaktadır.

4.7.Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kişisel, sosyal ve genel uyum puan ortalamaları açısından aralarında anlamlı farklılaşma olup olmadığını saptamak için t testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 4.7 'de verilmiştir.

Tablo 4.7.

Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puanlarına İlişkin Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değeri

Bağımlı değişken	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Kendini gerçekleştirme	Erkek	364	13.15	3.54	1.577	.115
	Kız	468	12.76	3.44		
Duygusal kararlılık	Erkek	364	10.45	3.72	4.952	.000
	Kız	468	9.15	3.73		
Nevrotik eğilimler	Erkek	364	11.06	3.95	3.555	.000
	Kız	468	10.08	3.92		
Psikotik belirtiler	Erkek	364	10.04	3.97	3.793	.000
	Kız	468	9.02	3.72		
Aile ilişkileri	Erkek	364	14.67	3.76	2.325	.020
	Kız	468	14.04	4.01		
Sosyal ilişkiler	Erkek	364	12.57	3.90	1.961	.050
	Kız	468	12.05	3.75		

Sosyal normlar	Erkek	364	13.03	2.87	- 3.298	.001
	Kız	468	13.67	2.74		
Antisosyal eğilimler	Erkek	364	11.85	3.57	- 2.791	.005
	Kız	468	12.51	3.23		
Kişisel uyum	Erkek	364	44.82	13.01	4.060	.000
	Kız	468	41.16	12.81		
Sosyal uyum	Erkek	364	52.06	11.14	0.51	.960
	Kız	468	52.09	10.30		
Genel uyum	Erkek	364	96.88	21.60	2.487	.013
	Kız	468	93.25	20.24		

Tablo 4.7 incelendiğinde;

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme ($t_{830} = 1.577$ $p=.115$) puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma görülmemişken; erkek öğrencilerin duygusal kararlılık ($t_{830} = 4.952$ $p=.000$), nevrotik eğilimler ($t_{830} = 3.555$ $p=.000$), psikotik belirtiler ($t_{830} = 3.793$ $p=.000$) alt boyutları ve kişisel uyum ($t_{830} = 4.060$ $p=.000$) toplam ortalamaları kız öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bu sonuca göre “üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kendini gerçekleştirme puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” hipotezi doğrulanmamışken; “üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler, psikotik belirtiler alt boyutları ve kişisel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” hipotezleri doğrulanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sosyal uyum toplam ($t_{830} = 0.51$ $p=.960$) puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma görülmemişken; erkek öğrencilerin sosyal uyuma ait aile ilişkileri ($t_{830} = 2.325$ $p=.020$) ve sosyal ilişkiler ($t_{830} = 1.961$ $p=.050$) alt boyutlarına ait puan ortalamaları kız öğrencilerinkinden; kız öğrencilerin sosyal uyuma ait sosyal normlar ($t_{830} = - 3.298$ $p=.001$) ve antisosyal eğilimler ($t_{830} = - 2.791$ $p=.005$) alt boyutlarına ait puan ortalamaları erkek öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bu sonuca göre “üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sosyal uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” hipotezi doğrulanmamışken; “üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sosyal uyuma ait aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, sosyal normlar ve

antisosyal eğilimler alt boyutlarına ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” hipotezleri doğrulanmıştır.

Ayrıca, erkek öğrencilerinin genel uyum ($t_{830} = 2.487$ $p=.013$) puan ortalamaları kız öğrencilerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bu sonuca göre *“üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre genel uyum puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır”* hipotezi doğrulanmıştır.

Balabanlı (1990), Aktaş(1997), Erdoğan ve ark. (2005), Bayrak (2012) tarafından yapılan çalışmalarda cinsiyetin kişisel ve sosyal uyum düzeylerinde etkili olmadığını; Akay (1990) 'a göre ise; erkek öğrencilerin kişisel ve sosyal uyum düzeylerinin kız öğrencilere göre yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Kızıltan (1984) ve Biricik (2011), üniversiteye devam eden erkek öğrencilerin kişisel ve genel uyum düzeylerinin kızlardan, kızların sosyal uyum düzeylerinin ise erkeklerden daha yüksek, Bostan (1993) ise erkek öğrencilerin kişisel uyum puan ortalamalarının kızlara göre; kızların ise sosyal uyum ile genel uyum puan ortalamalarının erkeklere göre daha yüksek olduğunu bulmuştur.

Feldman'ın (1972) yaptığı bir araştırmada ise; kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha uyumlu olduğunu ortaya koymuştur.

Cinsiyetlerine göre erkek öğrencilerin kişisel uyum toplam puan ortalamaları, sosyal uyuma ait aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, sosyal normlar ve antisosyal eğilimler alt boyutları ile genel uyum ortalamaları kız öğrencilerine göre daha yüksek bulunmuştur. Bu durum, toplumumuzun geleneksel değer yargılarını halen koruyor olması, toplumda erkek çocukların ayrıcalıklı olması, ailenin erkek çocuğa daha hoşgörü ile davranmasından kaynaklanmış olabilir.

Kendini gerçekleştirme alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. Bu bağlamda, modernleşen toplumda kadınların iş hayatındaki yeri, ekonomik bağımsızlığını kazanan kadınların kendisiyle ve ailesiyle ilgili kararları daha bağımsız bir şekilde almaya başlamasıyla açıklanabilir.

Cinsiyetlerine göre sosyal uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamıştır.

Kurç (1989) ve Aydın(2008) cinsiyetlerine göre sosyal uyum puanları arasında anlamlı farklılaşma olmadığını ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışmalar, araştırmamızı destekler niteliktedir. Toplumumuzda cinsiyet rollerinin nitelik ve nicelik bakımından birbirine yaklaşması, anne ve babaların kız ve erkek çocuklara karşı benzer tutumlar sergilemesi, toplumsal yapının bu sonucun ortaya çıkmasına sebep olabilir.

Kız öğrencilerin sosyal normlar ve antisosyal eğilimler puan ortalamaları erkek öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Bu durum, kız öğrencilerin toplumsal beklentilere daha fazla önem vermeleri, erkeklere göre daha az saldırgan ve daha az isyankâr olmaları, ıla açıklanabilir.

Balabanlı(1990), yaptığı bir araştırmasında araştırmamızı destekler nitelikte sonuçlar elde etmiştir.

4.8.Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okul Türlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 4.8.

Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okul Türlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları ve Standart Sapması

Bağımlı değişken	Okul türü	N	$\bar{X}$	Ss
Kendini gerçekleştirme	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	12.81	3.49
	Ziraat Fakültesi	127	12.94	3.77
	İlahiyat Fakültesi	132	12.95	3.31
	Mühendislik Fakültesi	219	13.11	3.42
	Toplam	832	12.93	3.48
Duygusal kararlılık	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	9.37	3.96
	Ziraat Fakültesi	127	10.15	3.57
	İlahiyat Fakültesi	132	9.79	3.42
	Mühendislik Fakültesi	219	9.99	3.80
	Toplam	832	9.72	3.78
Nevrotik eğilimler	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	10.15	4.04
	Ziraat Fakültesi	127	10.96	3.70
	İlahiyat Fakültesi	132	10.52	3.85
	Mühendislik Fakültesi	219	10.84	4.03

Bağımlı değişken	Okul türü	N	$\bar{X}$	Ss
	Toplam	832	10.51	3.96
Psikotik Belirtiler	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	9.10	3.86
	Ziraat Fakültesi	127	10.25	3.90
	İlahiyat Fakültesi	132	9.36	3.89
	Mühendislik Fakültesi	219	9.68	3.76
	Toplam	832	9.47	3.86
Aile ilişkileri	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	13.94	4.09
	Ziraat Fakültesi	127	14.06	3.70
	İlahiyat Fakültesi	132	14.48	3.53
	Mühendislik Fakültesi	219	14.96	3.91
	Toplam	832	14.31	3.91
Sosyal ilişkileri	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	12.42	3.75
	Ziraat Fakültesi	127	11.40	4.33
	İlahiyat Fakültesi	132	11.93	3.75
	Mühendislik Fakültesi	219	12.78	3.58
	Toplam	832	12.28	3.82
Sosyal normlar	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	13.35	2.74
	Ziraat Fakültesi	127	12.48	3.22
	İlahiyat Fakültesi	132	13.53	2.75
	Mühendislik Fakültesi	219	13.89	2.60
	Toplam	832	13.39	2.82
Antisosyal eğilimler	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	12.36	3.44
	Ziraat Fakültesi	127	10.86	3.78
	İlahiyat Fakültesi	132	12.26	2.99
	Mühendislik Fakültesi	219	12.75	3.14
	Toplam	832	12.22	3.40
Kişisel uyum	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	41.45	13.33
	Ziraat Fakültesi	127	44.55	12.70
	İlahiyat Fakültesi	132	42.60	12.07
	Mühendislik Fakültesi	219	43.92	13.09
	Toplam	832	42.76	13.02
Sosyal uyum	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	51.8	10.57
	Ziraat Fakültesi	127	48.60	12.45
	İlahiyat Fakültesi	132	52.30	9.46
	Mühendislik Fakültesi	219	54.40	9.86
	Toplam	832	52.08	10.67

Bağımlı değişken	Okul türü	N	$\bar{X}$	Ss
Genel uyum	Sağlık Meslek Yüksekokulu	354	93.26	21.06
	Ziraat Fakültesi	127	93.16	21.22
	İlahiyat Fakültesi	132	94.90	19.20
	Mühendislik Fakültesi	219	98.33	21.17
	Toplam	832	94.84	20.91

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre kişisel, sosyal ve genel uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olup olmadığını saptamak amacı ile Tek Yönlü Varyans Analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.9 'de verilmiştir.

Tablo 4.9.

Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okul Türlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Varyans Analizi

Bağımlı değişken		Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	p
Kendini gerçekleştirme	Gruplar arası	12.921	3	4.307	.353	.787
	Gruplar içi	10099.574	828	12.198		
	Toplam	10112.495	831			
Duygusal Kararlılık	Gruplar arası	83.078	3	27.693	1.937	.122
	Gruplar içi	11835.340	828	14.294		
	Toplam	11918.418	831			
Nevrotik eğilimler	Gruplar arası	94.818	3	31.606	2.015	.110
	Gruplar içi	12984.911	828	15.682		
	Toplam	13079.730	831			
Psikotik belirtiler	Gruplar arası	137.282	3	45.761	3.088	.027
	Gruplar içi	12270.082	828	14.819		
	Toplam	12407.364	831			
Aile ilişkileri	Gruplar arası	151.337	3	50.446	3.310	.020
	Gruplar içi	12617.258	828	15.238		
	Toplam	12768.595	831			
Sosyal ilişkiler	Gruplar arası	175.953	3	58.651	4.049	.007
	Gruplar içi	11994.671	828	14.486		
	Toplam	12170.624	831			
Sosyal normlar	Gruplar arası	163.340	3	54.447	6.988	.000
	Gruplar içi	6451.771	828	7.792		
	Toplam	6615.111	831			
Antisosyal eğilimler	Gruplar arası	303.029	3	101.010	8.971	.000
	Gruplar içi	9323.389	828	11.260		
	Toplam	9626.418	831			
Kişisel uyum	Gruplar arası	1315.450	3	438.483	2.601	.051
	Gruplar içi	139597.430	828	168.596		
	Toplam	140912.880	831			
Sosyal uyum	Gruplar arası	2750.480	3	916.827	8.254	.000
	Gruplar içi	91973.963	828	111.080		
	Toplam	94724.442	831			
Genel uyum	Gruplar arası	3910.016	3	1303.339	3.002	.030
	Gruplar içi	359477.671	828	434.152		
	Toplam	363387.688	831			

Tablo 4.9 incelendiğinde;

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme ($F_{(3-831)} = .0353$, $p = .909$), duygusal kararlılık ($F_{(3-831)} =$

1.937,p=.122), nevrotik eğilimler ($F_{(3-831)}=2.015,p=.110$) alt boyutları ve kişisel uyum ($F_{(3-831)}=2.601,p=.051$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; psikotik belirtiler ($F_{(3-831)}=3.088,p=.027$) alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve duygusal kararlılık ($p=.046$) ve psikotik belirtiler ($p=.004$) alt boyutlarına ait puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın Ziraat Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile Sağlık Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler; nevrotik eğilimler ($p=.050$) alt boyutu ve kişisel uyuma ($p=.021$) ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın Ziraat Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile Sağlık Meslek Yüksekokulu ve yine nevrotik eğilimler ($p=.043$) alt boyutu ve kişisel uyuma ($p=.027$) ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın Mühendislik Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile Sağlık Meslek Yüksekokulu öğrenim gören öğrenciler arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, *“üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme, duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler alt boyutları ve kişisel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezleri doğrulanmamışken; *“üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre kişisel uyuma ait psikotik belirtiler alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezi doğrulanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre sosyal uyuma ait aile ilişkileri ($F_{(3-831)}=3.310,p=.020$), sosyal ilişkiler ($F_{(3-831)}=4.049,p=.007$), sosyal normlar ($F_{(3-831)}=6.988,p=.000$), antisosyal eğilimler ($F_{(3-831)}=8.971,p=.000$) alt boyutlarının hepsinin ve sosyal uyum ($F_{(3-831)}=8.254,p=.000$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve aile ilişkileri ($p=.003$), sosyal normlar ($p=.024$) alt boyutları ve sosyal uyuma ($p=.004$) ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın Mühendislik Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile Sağlık Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler; aile ilişkileri ($p=.039$), sosyal ilişkiler ($p=.001$), sosyal normlar ($p=.000$), antisosyal eğilimler ($p=.000$) alt boyutları ve sosyal uyuma ($p=.000$) ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın Mühendislik

Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile Ziraat Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler; sosyal ilişkiler ($p=.010$), sosyal normlar ($p=.003$), antisosyal eğilimler ($p=.000$) alt boyutları ve sosyal uyuma ($p=.003$) ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın Sağlık Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler ile Ziraat Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler; sosyal ilişkiler ($p=.043$) alt boyutu puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın Mühendislik Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile İlahiyat Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler; sosyal normlar ($p=.003$), antisosyal eğilimler ($p=.001$) alt boyutları ve sosyal uyuma ($p=.005$) ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın İlahiyat Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile Ziraat Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, *“üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre sosyal uyuma ait tüm alt boyutlar olan aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, sosyal normlar, antisosyal eğilimler ve sosyal uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezlerinin hepsi doğrulanmıştır.

Ayrıca, üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre genel uyum ($F_{(3-831)}=3.002, p=.030$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu bulunmuştur. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve genel uyuma ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın Mühendislik Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile Sağlık Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler ($p=.005$) ve yine Mühendislik Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile Ziraat Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ($p=.026$) arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, *“üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre genel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezi doğrulanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre kişisel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; Ziraat Fakültesi öğrencilerinin psikotik belirtiler puan ortalamaları Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerine göre yüksek bulunmuştur. Bu durum; Ziraat Fakültesi öğrencilerinin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerine göre iş bulma olanaklarının azlığından dolayı gelecek kaygılarının daha yüksek olması, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin kişisel ve sosyal uyum ile iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim içeriklerinin Ziraat Fakültesine göre zengin olması bu sonucu doğurmuş olabilir.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin sosyal ve genel uyum toplam puan ortalamaları Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencileri ve Ziraat Fakültesi öğrencilerinden yüksek bulunmuştur. Bu durum; Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin üniversiteye giriş puanlarının yüksek olması göz önünde bulundurulduğunda, daha çok ders çalışmaya odaklı olmaları, Mühendislik fakültesi öğrencilerinin ise üniversiteye giriş puanlarının daha düşük olmasından dolayı akademik başarıya odaklanmaktan çok sosyal ve kişisel uyumlarını geliştirmeye yönelik faaliyetler içerisinde olmalarından kaynaklanıyor şeklinde yorumlanabilir.

4.9. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 4.10.

Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları ve Standart Sapması

Bağımlı değişken	Sınıf düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss
Kendini gerçekleştirme	Birinci sınıf	521	13.11	3.42
	İkinci sınıf	209	12.43	3.70
	Üçüncü sınıf	24	13.95	3.54
	Dördüncü sınıf	78	12.79	3.19
	Toplam	832	12.93	3.48
Duygusal kararlılık	Birinci sınıf	521	9.84	3.76
	İkinci sınıf	209	9.44	3.82

Bağımlı değişken	Sınıf düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss
	Üçüncü sınıf	24	10.41	3.34
	Dördüncü sınıf	78	9.46	3.92
	Toplam	832	9.72	3.78
Nevrotik eğilimler	Birinci sınıf	521	10.61	4.01
	İkinci sınıf	209	10.27	3.88
	Üçüncü sınıf	24	11.54	3.96
	Dördüncü sınıf	78	10.23	3.87
	Toplam	832	10.51	3.96
Psikotik Belirtiler	Birinci sınıf	521	9.51	3.89
	İkinci sınıf	209	9.27	3.88
	Üçüncü sınıf	24	9.95	3.59
	Dördüncü sınıf	78	9.57	3.72
	Toplam	832	9.47	3.86
Aile ilişkileri	Birinci sınıf	521	14.4	3.82
	İkinci sınıf	209	13.45	4.25
	Üçüncü sınıf	24	14.79	3.67
	Dördüncü sınıf	78	15.28	3.32
	Toplam	832	14.31	3.91
Sosyal ilişkileri	Birinci sınıf	521	12.41	3.88
	İkinci sınıf	209	11.82	3.82
	Üçüncü sınıf	24	13.08	3.45
	Dördüncü sınıf	78	12.38	3.48
	Toplam	832	12.28	3.82
Sosyal normlar	Birinci sınıf	521	13.55	2.74
	İkinci sınıf	209	12.68	3.08
	Üçüncü sınıf	24	13.50	2.53
	Dördüncü sınıf	78	14.21	2.23
	Toplam	832	13.39	2.82
Antisosyal eğilimler	Birinci sınıf	521	12.47	3.31
	İkinci sınıf	209	11.34	3.64
	Üçüncü sınıf	24	12.12	2.69
	Dördüncü sınıf	78	12.88	3.09
	Toplam	832	12.22	3.40
Kişisel uyum	Birinci sınıf	521	43.08	13.05
	İkinci sınıf	209	41.55	12.90
	Üçüncü sınıf	24	46.83	12.83

Bağımlı değişken	Sınıf düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss
Sosyal uyum	Dördüncü sınıf	78	42.62	13.02
	Toplam	832	42.76	13.02
	Birinci sınıf	521	52.84	10.30
	İkinci sınıf	209	49.10	11.67
	Üçüncü sınıf	24	52.75	10.03
	Dördüncü sınıf	78	54.76	8.89
Genel uyum	Toplam	832	52.08	10.67
	Birinci sınıf	521	95.92	20.82
	İkinci sınıf	209	90.65	20.74
	Üçüncü sınıf	24	99.58	20.75
	Dördüncü sınıf	78	97.39	20.75
	Toplam	832	94.84	20.91

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre kişisel, sosyal ve genel uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olup olmadığını saptamak amacı ile Kruskal Wallis testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 4.11’de verilmiştir.

Tablo 4.11.

Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasında Anlamlı Farklılaşmaya İlişkin Ortalama Sıraları ve Kruskal Wallis Testi Değerleri

Bağımlı Değişken	Sınıf düzeyi	N	Ortalama sıra	χ^2	p
Kendini gerçekleştirme	Birinci sınıf	521	428.99	8.130	.043
	İkinci sınıf	209	381.53		
	Üçüncü sınıf	24	486.96		
	Dördüncü sınıf	78	405.11		
	Toplam	832			
Duygusal kararlılık	Birinci sınıf	521	421.98	1.984	.576
	İkinci sınıf	209	401.52		
	Üçüncü sınıf	24	459.40		
	Dördüncü sınıf	78	406.85		
	Toplam	832			
Nevrotik eğilimler	Birinci sınıf	521	421.34	2.577	.462

Bağımlı Değişken	Sınıf düzeyi	N	Ortalama sıra	χ^2	p
	İkinci sınıf	209	404.62		
	Üçüncü sınıf	24	474.31		
	Dördüncü sınıf	78	398.20		
	Toplam	832			
Psikotik Belirtiler	Birinci sınıf	521	417.00	1.177	.759
	İkinci sınıf	209	405.71		
	Üçüncü sınıf	24	447.38		
	Dördüncü sınıf	78	432.61		
	Toplam	832			
Aile ilişkileri	Birinci sınıf	521	426.40	14.738	.002
	İkinci sınıf	209	367.06		
	Üçüncü sınıf	24	441.92		
	Dördüncü sınıf	78	475.02		
	Toplam	832			
Sosyal ilişkileri	Birinci sınıf	521	425.13	4.768	.190
	İkinci sınıf	209	386.61		
	Üçüncü sınıf	24	457.56		
	Dördüncü sınıf	78	426.34		
	Toplam	832			
Sosyal normlar	Birinci sınıf	521	429.88	19.519	.000
	İkinci sınıf	209	359.26		
	Üçüncü sınıf	24	411.81		
	Dördüncü sınıf	78	481.93		
	Toplam	832			
Antisosyal eğilimler	Birinci sınıf	521	432.96	16.766	.001
	İkinci sınıf	209	359.91		
	Üçüncü sınıf	24	409.65		
	Dördüncü sınıf	78	460.26		
	Toplam	832			
Kişisel uyum	Birinci sınıf	521	421.80	4.588	.205
	İkinci sınıf	209	393.39		
	Üçüncü sınıf	24	492.27		
	Dördüncü sınıf	78	419.73		
	Toplam	832			
Sosyal uyum	Birinci sınıf	521	430.56	19.918	.000
	İkinci sınıf	209	356.70		

Bağımlı Değişken	Sınıf düzeyi	N	Ortalama sıra	χ^2	p
Genel uyum	Üçüncü sınıf	24	433.13	12.814	.005
	Dördüncü sınıf	78	477.73		
	Toplam	832			
	Birinci sınıf	521	427.73		
	İkinci sınıf	209	368.21		
	Üçüncü sınıf	24	476.33		
	Dördüncü sınıf	78	452.47		
	Toplam	832			

Tablo 4.11 incelendiğinde;

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre kişisel uyuma ait duygusal kararlılık ($\chi^2_{(3)} = 1.984$, $p=.576$), nevrotik eğilimler ($\chi^2_{(3)} = 2.577$, $p=.462$), psikotik belirtiler ($\chi^2_{(3)} = 1.177$, $p=.759$) alt boyutları ve kişisel uyum ($\chi^2_{(3)} = 4.588$, $p=.205$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; kendini gerçekleştirme ($\chi^2_{(3)} = 8.130$, $p=.043$) alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla Dunnett T3 Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve kendini gerçekleştirme alt boyutuna ait puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında olduğu görülmüştür ($p=.050$). Bu sonuçlara göre, “üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre kişisel uyuma ait duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler, psikotik belirtiler alt boyutları ve kişisel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır” hipotezleri doğrulanmamışken; “üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır” hipotezi doğrulanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre sosyal uyuma ait sosyal ilişkiler ($\chi^2_{(3)} = 4.768$, $p=.190$) alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; aile ilişkileri ($\chi^2_{(3)} = 14.738$, $p=.002$), sosyal normlar ($\chi^2_{(3)} = 19.519$, $p=.000$) antisosyal eğilimler ($\chi^2_{(3)} = 16.766$, $p=.001$) alt boyutları ve sosyal uyum ($\chi^2_{(3)} = 19.918$, $p=.000$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla Dunnett T3 Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve aile

ilişkileri puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın birinci ile ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ($p=.014$) ve dördüncü ve ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ($p=.001$); sosyal normlar puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın birinci ile ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ($p=.003$) ve dördüncü ve ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ($p=.000$); antisosyal eğilimler puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın birinci ile ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ($p=.001$) ve dördüncü ve ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ($p=.003$) ve sosyal uyuma ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın birinci ile ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ($p=.000$) ve dördüncü ve ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ($p=.000$) arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, “*üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre sosyal uyuma ait sosyal ilişkiler alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır*” hipotezi doğrulanmamışken; *aile ilişkileri, sosyal normlar, antisosyal eğilimler ve sosyal uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır*” hipotezleri doğrulanmıştır.

Ayrıca, üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre genel uyum ($\chi^2_{(3)} = 12.814, p=.005$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla Dunnett T3 Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve genel uyuma ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ($p=.012$) arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, “*üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre genel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır*” hipotezi doğrulanmıştır.

Kurç (1989) ve Balabanlı (1990) tarafından yapılan iki farklı çalışmada, sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin uyum alanları ve uyum yöntemlerinde anlamlı farklılaşma görüldüğü bulunmuştur.

Aktaş (1997) araştırmasında, öğrencilerin dördüncü sınıftaki kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinin birinci sınıftaki uyum düzeylerinden anlamlı derecede daha yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Balabanlı (1990), üçüncü sınıf öğrencilerinin kişisel uyum puan ortalamaları birinci sınıftakilere göre yüksek bulunmuştur. Yani, sınıf düzeyi yükseldikçe uyum puanlarının arttığını söyleyebiliriz.

Birinci sınıftaki öğrencilerin kendini gerçekleştirme puan ortalamaları ikinci sınıftaki öğrencilerin puan ortalamalarına göre yüksek bulunmuştur. Bu durum, birinci sınıftaki öğrencilerin toplumda işe yaradığı duygusuna sahip olmaya başladıkları veya toplum tarafından kabul edildikleri algısından, kaynaklanmış olabilir.

Birinci sınıftaki öğrencilerin sosyal ve genel uyum puanları ikinci sınıftaki öğrencilere göre yüksek bulunmuştur. Bu durum; birinci sınıf öğrencilerinin üniversite ortamına yeni geldikleri için, ortamı tanıma ve sosyal çevre kurma arayışlarının ikinci sınıftaki öğrencilere göre fazla olmasından, ikinci sınıftaki öğrencilerin akademik başarılarını arttırmaya yönelik ders çalışmaya daha fazla zaman ayırmalarından kaynaklanmış olabilir.

Dördüncü sınıftaki öğrencilerin sosyal uyum puanları ikinci sınıftaki öğrencilere göre yüksek bulunmuştur. Bu durum; son sınıftaki öğrencilerde sorumluluk duygusunun gelişmesi, kendinden emin, kararlı ve ikinci sınıftaki öğrencilere göre daha yoğun sosyal ilişkiler içinde olmalarından kaynaklanmış olabilir.

4.10. Üniversite Öğrencilerinin En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Birimlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 4.12.

Üniversite Öğrencilerinin En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Birimlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları ve Standart Sapması

Bağımlı değişken	Yerleşim Birimi	N	$\bar{X}$	Ss
Kendini gerçekleştirme	Köy	234	12.76	3.42
	Kasaba	65	13.35	3.27
	İlçe	228	12.72	3.53
	Şehir	305	13.13	3.53
	Toplam	832	12.93	3.48
Duygusal kararlılık	Köy	234	9.79	3.75
	Kasaba	65	10.56	3.45
	İlçe	228	9.39	3.86
	Şehir	305	9.73	3.80
	Toplam	832	9.72	3.78

Bağımlı değişken	Yerleşim Birimi	N	$\bar{X}$	Ss
Nevrotik eğilimler	Köy	234	10.60	3.95
	Kasaba	65	11.38	3.52
	İlçe	228	10.23	3.88
	Şehir	305	10.47	4.11
	Toplam	832	10.51	3.96
Psikotik Belirtiler	Köy	234	9.15	3.82
	Kasaba	65	11.24	3.54
	İlçe	228	9.14	3.87
	Şehir	305	9.58	3.85
	Toplam	832	9.47	3.86
Aile ilişkileri	Köy	234	14.48	3.75
	Kasaba	65	14.46	2.75
	İlçe	228	14.21	4.15
	Şehir	305	14.23	4.08
	Toplam	832	14.31	3.91
Sosyal ilişkileri	Köy	234	11.60	3.63
	Kasaba	65	11.56	3.57
	İlçe	228	12.30	4.05
	Şehir	305	12.93	3.74
	Toplam	832	12.28	3.82
Sosyal normlar	Köy	234	13.79	2.81
	Kasaba	65	12.56	3.01
	İlçe	228	13.12	2.71
	Şehir	305	13.47	2.81
	Toplam	832	13.39	2.82
Antisosyal eğilimler	Köy	234	12.28	3.23
	Kasaba	65	11.70	3.17
	İlçe	228	11.89	3.52
	Şehir	305	12.53	3.46
	Toplam	832	12.22	3.40
Kişisel uyum	Köy	234	42.16	12.94
	Kasaba	65	46.73	11.58
	İlçe	228	41.54	13.04
	Şehir	305	43.28	13.21
	Toplam	832	42.76	13.02

Bağımlı değişken	Yerleşim Birimi	N	$\bar{X}$	Ss
Sosyal uyum	Köy	234	51.79	10.07
	Kasaba	65	49.96	9.92
	İlçe	228	51.50	11.24
	Şehir	305	53.18	10.78
	Toplam	832	52.08	10.67
Genel uyum	Köy	234	93.96	20.68
	Kasaba	65	96.70	16.57
	İlçe	228	93.04	21.85
	Şehir	305	96.46	21.13
	Toplam	832	94.84	20.91

Üniversite öğrencilerinin En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Birimlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olup olmadığını saptamak amacı ile Tek Yönlü Varyans Analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.13 'de verilmiştir.

Tablo 4.13.

Üniversite Öğrencilerinin En Uzun Süreyle Yaşadıkları Yerleşim Birimlerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Varyans Analizi

Bağımlı değişken		Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	p
Kendini gerçekleştirme	Gruplar arası	39.667	3	13.222	1.087	.354
	Gruplar içi	10072.829	828	12.165		
	Toplam	10112.495	831			
Duygusal Kararlılık	Gruplar arası	72.492	3	24.164	1.689	.168
	Gruplar içi	11845.926	828	14.307		
	Toplam	11918.418	831			
Nevrotik eğilimler	Gruplar arası	69.240	3	23.080	1.469	.222
	Gruplar içi	13010.490	828	15.713		
	Toplam	13079.730	831			
Psikotik belirtiler	Gruplar arası	257.385	3	85.795	5.847	.001
	Gruplar içi	12149.979	828	14.674		
	Toplam	12407.364	831			
Aile ilişkileri	Gruplar arası	12.557	3	4.186	.272	.846
	Gruplar içi	12756.038	828	15.406		
	Toplam	12768.595	831			

Bağımlı değişken		Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	p
Sosyal ilişkiler	Gruplar arası	272.322	3	90.774	6.317	.000
	Gruplar içi	11898.302	828	14.370		
	Toplam	12170.624	831			
Sosyal normlar	Gruplar arası	99.806	3	33.269	4.228	.006
	Gruplar içi	6515.305	828	7.869		
	Toplam	6615.111	831			
Antisosyal eğilimler	Gruplar arası	70.954	3	23.651	2.049	.105
	Gruplar içi	9555.465	828	11.540		
	Toplam	9626.418	831			
Kişisel uyum	Gruplar arası	1530.277	3	510.092	3.030	.029
	Gruplar içi	139382.603	828	168.336		
	Toplam	140912.880	831			
Sosyal uyum	Gruplar arası	756.226	3	252.075	2.221	.084
	Gruplar içi	93968.216	828	113.488		
	Toplam	94724.442	831			
Genel uyum	Gruplar arası	1945.230	3	648.410	1.485	.217
	Gruplar içi	361442.458	828	436.525		
	Toplam	363387.687	831			

Tablo 4.13 incelendiğinde;

Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimlerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme ($F_{(3-831)} = 1.087, p=.354$), duygusal kararlılık ($F_{(3-831)} = 1.689, p=.168$), nevrotik eğilimler ($F_{(3-831)} = 1.469, p=.222$) alt boyutları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; psikotik belirtiler ($F_{(3-831)} = 5.487, p=.001$) alt boyutu ve kişisel uyum ($F_{(3-831)} = 3.030, p=.029$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve psikotik belirtiler alt boyutlarına ait puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın kasabada yaşayan öğrenciler ile köyde yaşayan öğrenciler ($p=.000$), kasabada yaşayan öğrenciler ile ilçede yaşayan öğrenciler ($p=.000$), kasabada yaşayan öğrenciler ile şehirde yaşayan öğrenciler ($p=.002$) arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, “üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimlerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme, duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler alt boyutları ve kişisel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır” hipotezleri doğrulanmamışken; “üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimlerine göre kişisel uyuma ait psikotik belirtiler alt

boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır” hipotezleri doğrulanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimlerine göre sosyal uyuma ait aile ilişkileri ($F_{(3-831)}=.272, p=.846$), antisosyal eğilimler ($F_{(3-831)}=2.049, p=.105$), alt boyutları ve sosyal uyum ($F_{(3-831)}=2.221, p=.084$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; sosyal ilişkiler ($F_{(3-831)}=6.317, p=.000$) ve sosyal normlar ($F_{(3-831)}=4.228, p=.006$) alt boyutları toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve sosyal uyuma ait sosyal ilişkiler alt boyutu puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın ilçede yaşayan öğrenciler ile köyde yaşayan öğrenciler ($p=.46$), şehirde yaşayan öğrenciler ile köyde yaşayan öğrenciler ($p=.000$) ve şehirde yaşayan öğrenciler ile kasabada yaşayan öğrenciler ($p=.008$) yine sosyal uyuma ait sosyal normlar alt boyutu puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın köyde yaşayan öğrenciler ile kasabada yaşayan öğrenciler ($p=.002$), köyde yaşayan öğrenciler ile ilçede yaşayan öğrenciler ($p=.011$), şehirde yaşayan öğrenciler ile kasabada yaşayan öğrenciler ($p=.018$) arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, “*üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimlerine göre sosyal uyuma ait aile ilişkileri, antisosyal eğilimler alt boyutları puan ortalamaları ve sosyal uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezleri doğrulanmamışken; “*üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimlerine göre sosyal ilişkiler, sosyal normlar alt boyutları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezleri doğrulanmıştır.

Ayrıca, üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimlerine göre genel uyum ($F_{(3-831)}=1.485, p=.217$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamıştır. Bu sonuca göre, “*üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimlerine göre genel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezi doğrulanmamıştır.

Kızıltan (1984), yaşamlarını şehirde geçiren öğrencilerin uyum düzeylerinin, kasaba ve kentte geçiren öğrencilere göre yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Kurç (1989) ise yaşamın geçirildiği yerleşim yerine göre uyum düzeylerinin farklılık göstermediğini ortaya koymuştur.

Balabanlı (1990), yaşamın geçirildiği yerleşim yerine göre sosyal uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olmadığını tespit etmiştir.

Yaşamının büyük bir kısmını kasabada geçiren öğrencilerin psikotik belirtiler puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşma, yaşamının büyük bir kısmını köyde, ilçede ve şehirde geçiren öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum, kasabada yaşayan insan sayısının köye oranla daha fazla olması ve teknolojik araç kullanma oranının daha yüksek olmasıyla insanların yalnız kalma eğilimlerinin artması, tarım alanlarının köylere göre daha az olmasıyla birlikte çalışan insan sayısının az olması ve buna bağlı olarak kaygı ve stres belirtilerinin daha fazla olması, öğrencilerin etiketlenmekten korkmaları ile açıklanabilir.

Yaşamının büyük bir kısmını kasabada geçiren öğrencilerin psikotik belirtiler puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşma, ilçede ve şehirde geçiren öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum, alım gücünün az olması, ilçe ve şehir yaşantısına özenme, ilçe ve şehirde sosyo-kültürel olanakların kasabalara oranla daha fazla olmasından kaynaklanmış olabilir. Ayrıca kasabaların köy ile ilçe ve şehir arasında kalmasının da etkisi olabilir.

Yaşamının büyük bir kısmını kasabada geçiren öğrencilerin kişisel uyum puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşma, yaşamının büyük bir kısmını ilçede geçiren öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum; kasaba yaşayan öğrencilerin sosyal ilişkileri ilçede yaşayan öğrencilere göre daha güçlü olması, akraba sayısının fazla olması nedeniyle paylaşımların daha samimi olması, teknolojik araçları kullanma oranının kasabalarda daha düşük olması nedeniyle insanların iletişimlerini yüzyüze gerçekleştirmeyi tercih etmeleri bu sonucu doğurmuş olabilir.

Yaşamının büyük bir kısmını kasabada geçiren öğrencilerin kişisel uyum puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşma, yaşamının büyük bir kısmını köyde geçiren öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum; kasabaların eğitim olanaklarının köylere göre fazla olmasından kaynaklanmış olabilir.

Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimlerine göre sosyal uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamıştır. Bu durum,

öğrencilerin benzer anne-baba tutumu algısına sahip olmaları, öğrencilerin aynı yaş döneminde olmaları nedeniyle aynı sosyal gelişim özellikleri göstermiş olabileceği sebep olmuş olabilir. Buna bağlı olarak da anlamlı bir farklılık oluşturmadığı şeklinde yorumlanabilir.

4.11. Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 4.14.

Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Sosyo- ekonomik Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları ve Standart Sapması

Bağımlı değişken	Algıladıkları Sosyo-ekonomik düzey	N	$\bar{X}$	Ss
Kendini gerçekleştirme	İyi	209	13.55	3.42
	Orta	543	12.75	3.44
	Kötü	80	12.52	3.75
	Toplam	832	12.93	3.48
Duygusal kararlılık	İyi	209	10.24	3.81
	Orta	543	9.57	3.76
	Kötü	80	9.33	3.75
	Toplam	832	9.72	3.78
Nevrotik eğilimler	İyi	209	11.19	3.98
	Orta	543	10.33	3.96
	Kötü	80	10.00	3.78
	Toplam	832	10.51	3.96
Psikotik Belirtiler	İyi	209	10.28	3.84
	Orta	543	9.18	3.85
	Kötü	80	9.28	3.68
	Toplam	832	9.47	3.86
Aile ilişkileri	İyi	209	14.58	3.77
	Orta	543	14.44	3.82
	Kötü	80	12.77	4.61
	Toplam	832	14.31	3.91
Sosyal ilişkileri	İyi	209	12.43	4.00
	Orta	543	12.25	3.72

Bağımlı değişken	Algıladıkları Sosyo-ekonomik düzey	N	$\bar{X}$	Ss
	Kötü	80	12.03	4.02
	Toplam	832	12.28	3.82
Sosyal normlar	İyi	209	12.90	3.20
	Orta	543	13.63	2.60
	Kötü	80	13.06	3.01
	Toplam	832	13.39	2.82
Antisosyal eğilimler	İyi	209	11.89	3.77
	Orta	543	12.44	3.25
	Kötü	80	11.61	3.23
	Toplam	832	12.22	3.40
Kişisel uyum	İyi	209	45.45	12.79
	Orta	543	41.98	12.97
	Kötü	80	41.00	13.12
	Toplam	832	42.76	13.02
Sosyal uyum	İyi	209	51.91	11.77
	Orta	543	52.54	10.05
	Kötü	80	49.40	11.46
	Toplam	832	52.08	10.67
Genel uyum	İyi	209	97.36	21.01
	Orta	543	94.52	20.64
	Kötü	80	90.40	21.79
	Toplam	832	94.84	20.91

Üniversite öğrencilerinin Algıladıkları Sosyo- ekonomik Düzeylerine Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olup olmadığını saptamak amacı ile Tek Yönlü Varyans Analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.15 'de verilmiştir.

Tablo 4.15.

Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Sosyo- ekonomik Düzeylerine Göre Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Varyans Analizi

Bağımlı değişken		Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	p
Kendini gerçekleştirme	Gruplar arası	109.427	2	54.713	4.534	.011
	Gruplar içi	10003.068	829	12.066		
	Toplam	10112.495	831			
Duygusal Kararlılık	Gruplar arası	81.045	2	40.522	2.838	.059
	Gruplar içi	11837.373	829	14.279		
	Toplam	11918.418	831			
Nevrotik eğilimler	Gruplar arası	136.106	2	68.053	4.359	.013
	Gruplar içi	12943.624	829	15.614		
	Toplam	13079.730	831			
Psikotik belirtiler	Gruplar arası	183.792	2	91.896	6.232	.002
	Gruplar içi	12223.572	829	14.745		
	Toplam	12407.364	831			
Aile ilişkileri	Gruplar arası	214.110	2	107.055	7.069	.001
	Gruplar içi	12554.485	829	15.144		
	Toplam	12768.595	831			
Sosyal ilişkiler	Gruplar arası	9.972	2	4.986	.340	.712
	Gruplar içi	12160.652	829	14.669		
	Toplam	12170.624	831			
Sosyal normlar	Gruplar arası	90.536	2	45.268	5.752	.003
	Gruplar içi	6524.575	829	7.870		
	Toplam	6615.111	831			
Antisosyal eğilimler	Gruplar arası	77.942	2	38.971	3.383	.034
	Gruplar içi	9548.476	829	11.518		
	Toplam	9626.418	831			
Kişisel uyum	Gruplar arası	2091.179	2	1045.590	6.244	.002
	Gruplar içi	138821.700	829	167.457		
	Toplam	140912.880	831			
Sosyal uyum	Gruplar arası	695.975	2	347.987	3.068	.047
	Gruplar içi	94028.467	829	113.424		
	Toplam	94724.442	831			
Genel uyum	Gruplar arası	2966.493	2	1483.247	3.412	.033
	Gruplar içi	360421.194	829	434.766		
	Toplam	363387.687	831			

Tablo 4.15 incelendiğinde;

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine *göre* kişisel uyuma ait duygusal kararlılık ($F_{(2-831)} = 2.838, p=.059$) alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; kendini gerçekleştirme ($F_{(2-831)} = 4.534, p=.011$), nevrotik eğilimler ($F_{(2-831)} = 4.359, p=.013$), psikotik belirtiler ($F_{(2-831)} = 6.232, p=.002$) alt boyutları ve kişisel uyum ($F_{(2-831)} = 6.244, p=.002$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve kendini gerçekleştirme alt boyutuna ait puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini orta olarak algılayan öğrenciler ($p=.005$), sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini kötü olarak algılayan öğrenciler ($p=.025$); nevrotik eğilimler alt boyutu puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini orta olarak algılayan öğrenciler ($p=.007$), sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini kötü olarak algılayan öğrenciler ($p=.022$), psikotik belirtiler alt boyutu puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini orta olarak algılayan öğrenciler ($p=.000$), sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini kötü olarak algılayan öğrenciler ($p=.049$) ve kişisel uyuma ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini orta olarak algılayan öğrenciler ($p=.001$), sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini kötü olarak algılayan öğrenciler ($p=.009$) arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, “*üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre kişisel uyuma ait duygusal kararlılık puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır*” hipotezi doğrulanmamışken; “*Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme, nevrotik eğilimler, psikotik belirtiler alt boyutları ve kişisel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır*” hipotezleri doğrulanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin *algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre* sosyal uyuma ait sosyal ilişkiler ($F_{(2-831)} = .340, p = .712$) alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; aile ilişkileri ($F_{(2-831)} = 7.069, p = .001$), sosyal normlar ($F_{(2-831)} = 5.752, p = .003$), antisosyal eğilimler ($F_{(2-831)} = 3.383, p = .034$) alt boyutları ve sosyal uyum ($F_{(2-831)} = 3.068, p = .047$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve aile ilişkileri alt boyutu puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın sosyo-ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini kötü olarak algılayan öğrenciler ($p = .000$), sosyo- ekonomik düzeyini orta olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini kötü olarak algılayan öğrenciler ($p = .000$), sosyal normlar alt boyutu puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini orta olarak algılayan öğrenciler ($p = .001$), antisosyal eğilimler alt boyutu puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın sosyo- ekonomik düzeyini orta olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini iyi olarak algılayan öğrenciler ($p = .049$), sosyo- ekonomik düzeyini orta olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini kötü olarak algılayan öğrenciler ($p = .042$) ve sosyal uyuma ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın sosyo- ekonomik düzeyini orta olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini kötü olarak algılayan öğrenciler ($p = .014$), öğrenciler arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, *“üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre sosyal uyuma ait sosyal ilişkiler alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezi doğrulanmamışken; *“üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre aile ilişkileri, sosyal normlar, antisosyal eğilimler ve sosyal uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezleri doğrulanmıştır.

Ayrıca, üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre genel uyum ($F_{(2-831)} = 3.412, p = .033$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu bulunmuştur. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve genel uyuma ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın sosyo- ekonomik düzeyini

iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo- ekonomik düzeyini kötü olarak algılayan öğrenciler ($p=.011$) arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, “*üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre genel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır*” hipotezi doğrulanmıştır.

Yapılan pek çok araştırma sonucu, sosyo- ekonomik düzeyin uyum düzeyleri üzerinde olduğunu göstermiştir.

Akay (1990) 'göre; öğrencilerin aylık gelirleri kişisel uyumları üzerinde anlamlı farklılaşma oluştururken, sosyal uyumları üzerinde anlamlı farklılaşma oluşturmadığını göstermiştir.

Kurç (1990)'a; farklı sosyo- ekonomik düzeyde olan öğrencilerin aile ilişkilerinin puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olmadığını, sosyal ilişkilerinin puan ortalamaları arasında ise anlamlı farklılaşma olduğunu ortaya koymuştur.

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre kişisel, sosyal ve genel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Bu durum; bireylerin yaşam standartlarının artması ve temel ihtiyaçlarının karşılanması gibi nedenlerden dolayı kendilerini daha iyi hissetmelerine ve sosyal çevreye daha kolay uyum sağlamalarına sebep olmuş olabilir. Ayrıca sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan bireylerin sosyal sorumluluk projelerine katkıda bulunmaları ve bu sorumluluk çerçevesinde paylaşma, ilişkilerde samimiyet ve güven, diğergamlık gibi özelliklerin kişisel ve sosyal uyumu artırdığı söylenebilir.

4.12. Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Ana Baba Tutumlarına Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 4.16.

Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Ana Baba Tutumlarına Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları ve Standart Sapması

Bağımlı değişken	Algıladıkları ana baba tutumu	N	$\bar{X}$	Ss
Kendini gerçekleştirme	Otoriter	143	12.17	3.77
	Demokratik	648	13.19	3.39
	İlgisiz	41	11.53	3.24
	Toplam	832	12.93	3.48
Duygusal kararlılık	Otoriter	143	8.97	3.71
	Demokratik	648	9.92	3.76
	İlgisiz	41	9.07	4.07
	Toplam	832	9.72	3.78
Nevrotik eğilimler	Otoriter	143	9.58	4.18
	Demokratik	648	10.74	3.89
	İlgisiz	41	10.19	3.97
	Toplam	832	10.51	3.96
Psikotik Belirtiler	Otoriter	143	8.39	4.00
	Demokratik	648	9.74	3.75
	İlgisiz	41	8.97	4.40
	Toplam	832	9.47	3.86
Aile ilişkileri	Otoriter	143	12.13	4.53
	Demokratik	648	15.03	3.42
	İlgisiz	41	10.58	4.13
	Toplam	832	14.31	3.91
Sosyal ilişkileri	Otoriter	143	11.34	3.81
	Demokratik	648	12.59	3.75
	İlgisiz	41	10.56	4.11
	Toplam	832	12.28	3.82
Sosyal normlar	Otoriter	143	13.19	2.93
	Demokratik	648	13.54	2.76
	İlgisiz	41	11.78	2.76
	Toplam	832	13.39	2.82

Bağımlı değişken	Algıladıkları ana baba tutumu	N	$\bar{X}$	Ss
Antisosyal eğilimler	Otoriter	143	11.30	3.42
	Demokratik	648	12.53	3.31
	İlgisiz	41	10.43	3.59
	Toplam	832	12.22	3.40
Kişisel uyum	Otoriter	143	39.11	13.56
	Demokratik	648	43.76	12.69
	İlgisiz	41	39.56	13.69
	Toplam	832	42.76	13.02
Sosyal uyum	Otoriter	143	48.08	10.47
	Demokratik	648	53.51	10.25
	İlgisiz	41	43.41	10.45
	Toplam	832	52.08	10.67
Genel uyum	Otoriter	143	87.20	21.63
	Demokratik	648	97.28	20.17
	İlgisiz	41	82.97	19.78
	Toplam	832	94.84	20.91

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları ana baba tutumlarına göre kişisel, sosyal ve genel uyum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olup olmadığını saptamak amacı ile Tek Yönlü Varyans Analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.17 'de verilmiştir.

Tablo 4.17.

Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Ana Baba Tutumlarına Göre Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Varyans Analizi

Bağımlı değişken		Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	p
Kendini gerçekleştirme	Gruplar arası	205.399	2	102.700	8.594	.000
	Gruplar içi	9907.096	829	11.951		
	Toplam	10112.495	831			
Duygusal Kararlılık	Gruplar arası	123.966	2	61.983	4.357	.013
	Gruplar içi	11794.452	829	14.227		
	Toplam	11918.418	831			
Nevrotik eğilimler	Gruplar arası	163.479	2	81.740	5.246	.005
	Gruplar içi	12916.250	829	15.581		
	Toplam	13079.730	831			

Bağımlı değişken		Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	p
Psikotik belirtiler	Gruplar arası	224.357	2	112.179	7.633	.001
	Gruplar içi	12183.007	829	14.696		
	Toplam	12407.364	831			
Aile ilişkileri	Gruplar arası	1589.057	2	794.529	58.917	.000
	Gruplar içi	11179.538	829	13.486		
	Toplam	12768.595	831			
Sosyal ilişkiler	Gruplar arası	310.134	2	155.067	10.839	.000
	Gruplar içi	11860.490	829	14.307		
	Toplam	12170.624	831			
Sosyal normlar	Gruplar arası	126.779	2	63.389	8.099	.000
	Gruplar içi	6488.332	829	7.827		
	Toplam	6615.111	831			
Antisosyal eğilimler	Gruplar arası	314.824	2	157.412	14.014	.000
	Gruplar içi	9311.595	829	11.232		
	Toplam	9626.418	831			
Kişisel uyum	Gruplar arası	2974.525	2	1487.263	8.938	.000
	Gruplar içi	137938.354	829	166.391		
	Toplam	140912.880	831			
Sosyal uyum	Gruplar arası	6691.597	2	3345.798	31.507	.000
	Gruplar içi	88032.845	829	106.192		
	Toplam	94724.442	831			
Genel uyum	Gruplar arası	17972.710	2	8986.355	21.567	.000
	Gruplar içi	345414.977	829	416.665		
	Toplam	363387.687	831			

Tablo 4.17 incelendiğinde;

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları ana baba tutumlarına göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme ($F_{(2-831)} = 8.594, p=.000$), duygusal kararlılık ($F_{(2-831)} = 4.357, p=.013$), nevrotik eğilimler ($F_{(2-831)} = 5.246, p=.005$), psikotik belirtiler ($F_{(2-831)} = 7.633, p=.001$) alt boyutlarının hepsinin puan ortalamaları ve kişisel uyum ($F_{(2-831)} = 8.938, p=.000$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve kendini gerçekleştirme ($P=.002$), duygusal kararlılık ($p=.007$), nevrotik eğilimler ($p=.001$), psikotik belirtiler ($p=.000$) alt boyutları ve kişisel uyuma ($p=.000$) ait puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın ana baba tutumunu otoriter olarak algılayan öğrenciler ile ana baba tutumunu demokratik olarak algılayan öğrenciler ve yine kendini gerçekleştirme ($p=.003$) alt boyutu ve kişisel uyuma ($p=.0043$) ait toplam puan ortalamaları arasındaki

anlamli farklılaşmanın ana baba tutumunu ilgisiz olarak algılayan öğrenciler ile ana baba tutumunu demokratik olarak algılayan öğrenciler arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, *“üniversite öğrencilerinin algıladıkları ana baba tutumlarına göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme, duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler, psikotik belirtiler alt boyutları ve kişisel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezleri doğrulanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları ana baba tutumlarına göre sosyal uyuma ait aile ilişkileri ($F_{(2-831)}=58.917, p=.000$), sosyal ilişkiler ($F_{(2-831)}=10.839, p=.000$), sosyal normlar ($F_{(2-831)}=8.099, p=.000$), antisosyal eğilimler ($F_{(2-831)}=14.014, p=.000$) alt boyutlarının hepsinin ve sosyal uyum ($F_{(2-831)}=31.507, p=.000$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve aile ilişkileri ($p=.018$), sosyal normlar ($p=.000$) alt boyutları ve sosyal uyuma ($p=.011$) ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın ana baba tutumunu otoriter olarak algılayan öğrenciler ile ana baba tutumunu ilgisiz olarak algılayan öğrenciler, aile ilişkileri ($p=.000$), sosyal ilişkiler ($p=.000$), antisosyal eğilimler ($p=.000$) alt boyutları ve sosyal uyuma ($p=.000$) ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın ana baba tutumunu demokratik olarak algılayan öğrenciler ile ana baba tutumunu otoriter olarak algılayan öğrenciler ve yine aile ilişkileri ($p=.000$), sosyal ilişkiler ($p=.001$), sosyal normlar ($p=.000$), antisosyal eğilimler ($p=.000$) alt boyutları ve sosyal uyuma ($p=.000$) ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın ana baba tutumunu demokratik olarak algılayan öğrenciler ile ana baba tutumunu ilgisiz olarak algılayan öğrenciler arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, *“üniversite öğrencilerinin algıladıkları ana baba tutumlarına göre sosyal uyuma ait tüm alt boyutlar olan aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, sosyal normlar, antisosyal eğilimler ve sosyal uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezlerinin hepsi doğrulanmıştır.

Ayrıca, üniversite öğrencilerinin algıladıkları ana baba tutumlarına göre genel uyum ($F_{(2-831)}=21.567, p=.000$) toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu bulunmuştur. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla LSD Post Hoc Analizi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmış ve genel uyuma ait toplam puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın ana baba tutumunu demokratik olarak

algılayan öğrenciler ile ana baba tutumunu orta olarak algılayan öğrenciler ($p=.000$) ve yine ana baba tutumunu demokratik olarak algılayan öğrenciler ile ana baba tutumunu ilgisiz olarak algılayan öğrenciler ($p=.000$) arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, *“üniversite öğrencilerinin algıladıkları ana baba tutumlarına göre genel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma vardır”* hipotezi doğrulanmıştır.

Kızıltan (1984) üniversite öğrencilerinin ana- baba tutumlarının çocukların uyum düzeylerine etkisi üzerinde yaptığı araştırmasında, demokratik ana- babaların çocuklarının uyum düzeylerinin; koruyucu, ilgisiz ve otoriter ana- babaların çocuklarından daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Bilal (1984) ' göre, ana baba tutumlarının öğrencilerin uyum düzeylerine etkisini incelediği araştırmasında demokratik bir ortamda büyüyen öğrencilerin uyum düzeyleri, otoriter bir ortamda büyüyen öğrencilere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

(Bostan,1993) 'a göre, Ana- baba tutumları ile gencin uyum düzeyi arasında yapılan korelasyon testi sonucunda, ana- babasını demokratik olarak algılama kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyini olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Anne- babanın ilgisiz ya da otoriter olma eğilimi arttıkça uyum düzeyinin olumsuz yönde etkilendiği saptanmıştır.

Biricik (2011) 'e göre; ana- babalarını otoriter olarak algılayan üniversite öğrencilerinin, sosyal ve kişisel uyum düzeylerinin, demokratik olarak algılayan öğrencilere göre daha düşük olduğunu ortaya koymuştur.

Algıladıkları anne-baba tutumu demokratik olan öğrencilerin kişisel, sosyal ve genel uyum puanları, algıladıkları anne-baba tutumu otoriter ve ilgisiz olan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Bu durum, demokratik tutumda var olan koşulsuz kabul ilkesinin bireye olumlu benlik algısı kazandırmada etkili olması ve bunun sonucunda kendine güvenen, ilgi ve yeteneklerinin farkında olan, çevresiyle ve kendisiyle etkili iletişim kurabilen bireyin kişisel ve sosyal uyumunu artırmış olabilir.

Ayrıca demokratik ortamda yetişen çocukların dışa dönük ve arkadaş canlısı olmaları, yetişkin rolü üstlenme yeteneğine sahip olmaları, kendilerini özgürce ifade etmeleri ve bağımsız bir kişilik geliştirmiş olmaları da bu sonucu doğrulamış olabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulguları araştırma problemlerinin sırasına göre verilmiş ve araştırma ile ilişkili öneriler sıralanmıştır.

5.1. Sonuçlar

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme ve sosyal uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma görülmemiştir.

Erkek öğrencilerin duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler, psikotik belirtiler alt boyutları, kişisel uyum ve sosyal uyuma ait aile ilişkileri ve sosyal ilişkiler alt boyutları ile genel uyum toplam puan ortalamaları kız öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüşken; kız öğrencilerin sosyal uyuma ait sosyal normlar ve anti sosyal eğilimler alt boyutlarına ait puan ortalamaları erkek öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Araştırmada kullanılan Hacettepe kişilik envanterinin değerlendirilmesi dikkate alındığında nevrotik eğilimlerin kız öğrencilerde; antisosyal eğilimlerin ise erkek öğrencilerde daha yaygın olduğu görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme, duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler alt boyutları ve kişisel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma görülmemişken; kişisel uyuma ait psikotik belirtiler alt boyutu, sosyal uyum ve alt boyutları ile genel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Ziraat Fakültesi öğrencilerinin psikotik belirtiler puan ortalamaları Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerine göre yüksek bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin sosyal ve genel uyum puan ortalamaları Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve Ziraat Fakültesi öğrencilerine göre yüksek bulunmuştur.

Araştırmada kullanılan Hacettepe Kişilik Envanterinin değerlendirilmesi dikkate alındığında; sosyal uyuma ait antisosyal eğilimler alt boyutu puan ortalamaları arasındaki farklılaşmanın Ziraat Fakültesi öğrencileri ile Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İlahiyat Fakültesi ve Mühendislik Fakültesi öğrencileri arasında olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre kişisel uyuma ait duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler, psikotik belirtiler alt boyutları ve kişisel uyum toplam puan, sosyal uyuma ait sosyal ilişkiler alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; sosyal uyuma ait aile ilişkileri, sosyal normlar, antisosyal eğilimler alt boyutları ve sosyal ve genel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre sosyal uyuma ait aile ilişkileri, sosyal normlar alt boyutları ile sosyal uyum toplam puan ortalamaları arasındaki farklılaşmanın birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerle ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerle ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında olduğu görülmüştür.

Genel uyum puan ortalamaları arasındaki farklılaşmanın birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında olduğu görülmüştür.

Araştırmada kullanılan Hacettepe Kişilik Envanterinin değerlendirilmesi dikkate alındığında; sosyal uyuma ait antisosyal eğilimler alt boyutu puan ortalamaları arasındaki farklılaşmanın ikinci sınıftaki öğrencilerin birinci sınıftaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşanan yerleşim birimlerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme, duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler alt boyutları ve kişisel uyuma ait toplam puan ortalamaları ve sosyal uyuma ait aile ilişkileri, anti sosyal eğilimler alt boyutları ve sosyal ve genel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamıştır.

Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşanan yerleşim birimlerine göre kişisel uyuma ait psikotik belirtiler alt boyutu puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın kasabada yaşayan öğrenciler ile köyde yaşayan öğrenciler, kasabada yaşayan öğrenciler ile ilçede yaşayan öğrenciler, kasabada yaşayan öğrenciler ile şehirde yaşayan öğrenciler arasında olduğu görülmüştür

Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşanan yerleşim birimlerine göre sosyal uyuma ait sosyal ilişkiler alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşmanın ilçede yaşayan öğrenciler ile köyde yaşayan öğrenciler, şehirde yaşayan öğrenciler ile köyde ve kasabada yaşayan öğrenciler arasında olduğu görülmüştür

Üniversite öğrencilerinin en uzun süreyle yaşanan yerleşim birimlerine göre sosyal uyuma ait sosyal normlar alt boyutu puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılaşmanın köyde yaşayan öğrenciler ile kasaba ve ilçede yaşayan öğrenciler ve şehirde yaşayan öğrenciler ile kasabada yaşayan öğrenciler arasında olduğu görülmüştür

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre kişisel uyuma ait duygusal kararlılık alt boyutu, sosyal uyuma ait sosyal ilişkiler alt boyutları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma bulunmamışken; kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme, nevrotik eğilimler, psikotik belirtiler alt boyutları ve kişisel uyum toplam puan ortalamaları ve sosyal uyuma ait aile ilişkileri, sosyal normlar, antisosyal eğilimler alt boyutları, sosyal ve genel uyum toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyo- ekonomik düzeylerine göre kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme, psikotik belirtiler alt boyutu, sosyal uyuma ait aile ilişkileri, sosyal normlar alt boyutları, sosyal ve genel uyum puan ortalamaları arasındaki farklılaşmanın sosyo- ekonomik düzeylerini iyi olarak algılayan öğrenciler ile sosyo-ekonomik düzeylerini orta ve kötü olarak algılayan öğrenciler arasında olduğu görülmektedir.

Araştırmada kullanılan Hacettepe Kişilik Envanterinin değerlendirilmesi dikkate alındığında; kişisel uyuma ait nevrotik eğilimler alt boyutu ve sosyal uyuma ait antisosyal eğilimler alt boyutu puan ortalamaları arasındaki farklılaşmanın sosyo-

ekonomik düzeylerini kötü olarak algılayan öğrenciler ile sosyo-ekonomik düzeylerini iyi olarak algılayan öğrenciler arasında olduğu görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne-baba tutumlarına göre kişisel ve sosyal uyuma ait tüm alt boyutlar ile kişisel, sosyal ve genel uyum ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne-baba tutumlarına göre; ana-baba tutumlarını demokratik olarak algılayan öğrencilerin, kişisel uyuma ait kendini gerçekleştirme, duygusal kararlılık alt boyutları ve kişisel uyum toplam puan ortalamaları, sosyal uyuma ait aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, sosyal normlar alt boyutları ve sosyal uyum toplam puan ortalamaları ile genel uyum toplam puan ortalamalarının ana-baba tutumlarını otoriter ve ilgisiz olarak algılayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmada kullanılan Hacettepe kişilik envanterinin değerlendirilmesi dikkate alındığında; kişisel uyuma ait nevrotik eğilimler alt boyutu ve sosyal uyuma ait antisosyal eğilimler alt boyutu puan ortalamaları arasındaki farklılaşma ana-baba tutumlarını otoriter ve ilgisiz olarak algılayan öğrencilerin, ana-baba tutumlarını demokratik olarak algılayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

5.2. Öneriler

Anne babaların ve öğretmenlerin kız çocuklarının içe dönmeleri sonucu ortaya çıkan nevrotik eğilimlerini, erkek çocuklarının ise aşırı dışa dönüklük ve saldırganlıkla ortaya çıkan antisosyal eğilimlerini önleyici tedbirler alınabilir.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim hayatları boyunca kişisel ve sosyal uyumlarını artırıcı eğitsel, sosyal, kültürel ve psiko-sosyal faaliyetler sürdürülebilir.

Öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerini iyileştirici tedbirler alınabilir. Öğrencilere yönelik burs ve kredi imkanları sunularak, onlara sosyal destek sağlanabilir.

Kasabaların sosyal ve ekonomik yönden dezavantajlı olmaları sebebiyle, dezavantajlı çevrelerden gelen öğrencilerin geldikleri sosyal çevrenin olumsuz etkisini ortadan kaldıracı, entegrasyon ve oryantasyon çalışmalarını yapılabilir.

Genel anlamda üniversite öğrencilerinin kişisel ve sosyal uyumunu engelleyen faktörleri ortadan kaldıracak koruyucu ruh sağlığı çalışmalarına (seminerler, eğitim

alışmaları) oryantasyon çalışmalarına, psikososyal çalışmalara, rehberlik ve danışmanlık hizmetlerine öncelik verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akay, N. (1990), *Lise Öğrencilerine İlişkin Bazı Niteliklerin Sosyal Ve Kişisel Uyum Düzeylerine Etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akdeniz, S. (2009), *Ergenlerin Meslek Kararı Verme Yetkinlik Algılarının, Algılanan Ana- Baba Tutumu Ve Bazı Özlük Nitelikleri Açısından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Akıncı, G. (2007), *Engelli Çocuğa Sahip Olan Ve Olmayan Babaların Aile İşlevlerini Algılamaları İle Sosyal Uyum Düzeylerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aktaş, S. (2011). *9. Sınıfta Anne Baba Tutumları Ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Aktaş, Y. (1997). *Üniversite Öğrencilerinin Uyum Düzeylerinin İncelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 13: 107- 110
- Alisinanoglu, F. (2003). *Çocukların Denetim Odağı İle Algıladıkları Anne Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi. Cilt:1, Sayı:1.
- Alver, B. (1998). *Bireylerin Uyum Düzeyleri İle Empatik Becerileri Arasındaki İlişkiler*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Arkonaç, S. A. (2011). *Sosyal Psikoloji*. 4.Baskı. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Aslan, E. (1992). *Benlik Kavramı Ve Bireyin Yaşamındaki Etkileri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, *Eğitim Bilimleri Dergisi*. 4:7- 14.
- Aydın, Betül. (2002). *Gelişim Psikolojisi*. İstanbul: SFN Baskı.
- Aydın, H.(2008). *Ergenlerin Kişilik Özelliklerinin Stresle Başa Çıkma Ve Bazı Özlük Niteliklerine Göre Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Aydın, M. Z. (2007). *Ailede Çocuğun Ahlak Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Aydoğmuş, K. (2001). *Çocuklarda Uyum Ve Davranış Bozuklukları* (9. Baskı). Ana-Baba Okulu İstanbul: Remzi Kitap Yayıncılık.
- Bakırcıoğlu, R. (2006). *Ansiklopedik Psikoloji Sözlüğü*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Balabanlı, F. (1990). *Öğretmen Liselerinde Okuyan Öğrencilerin Kişisel Ve Sosyal Uyum Düzeylerini Etkileyen Bazı Etmenler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Baumrind, D. (1966). *The Effects Of Authoritative Parental Control On Child Behaviors*. Child Development, 37, 887- 907.
- Baumrind, D. (1971). *Current Patterns Of Parental Authority*, Developmental Psychology Monograph 4, 1- 102.
- Bayrak, Ö. A. (2012). *Meslek yüksekokulu Öğrencilerinin Akademik Ve Sosyal Uyumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Bilal, G. (1984). *Demokratik Ve Otoriter Olarak Algılanan Ana- Baba Tutumlarının Çocukların Uyum Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Biricik, Z. (2011). *Üniversite Öğrencilerinde Algılanan Anne Baba Tutumları İle Uyum Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Bostan, S. (1993). *14- 16 Yaş Ergenlerinin Uyum Düzeylerinin Ve Anne- Baba Tutumlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Geliştirilmiş 14.Baskı. Pegem Akademi. Ankara
- Ceyhan, E. (1999). *Mesleki Sorun Düzeyleri Farklı Okul Öğretmenlerinin Kişisel Ve Sosyal Uyum Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Cüceloğlu, D. (2004). *İnsan Ve Davranışı*. 13.Basım.İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Dönmezer, İ. (1999). *Ailede İletişim Ve Etkileşim*. İstanbul: Sistem Yayıncılık
- Durmuş, R. (2006). *3- 6 Yaş Arası Çocuğu Olan Ebeveynlerin Kişilik Özellikleri İle Anne- Baba Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Duru, E. (2008). *Üniversiteye Uyum Sürecinde Yalnızlığı Yordamada Sosyal Destek Ve Sosyal Bağlılığın Doğrudan Ve Dolaylı Rollerini*. Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi 3, 13- 24.
- Düzgün, Ş. (2003). *Öğrencilerin Psikolojik Belirtileri İle Ana- Baba Tutumları Arasındaki İlişkiler*. Atatürk Üniversitesi. Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı:1- 2. Erzurum.
- Ekşi, A. (1990). *Çocuk, Genç, Ana Babalar*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Eldeleklioğlu, J. (1999). *Karar Stratejileri İle Ana Baba Tutumları Arasındaki İlişki*. Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi, 2 (11), 7- 13
- Erdoğan, S., Sanlı, H.S. Ve Bekir, Hs. (2005). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Üniversite Yaşamına Uyum Durumları*. Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, 13 (2), 479- 496.
- Feldman, Ronald A. (1972). *Normative Integration, Alienation, And Conformity In Adolescent Groups*, *Adolescence* 7, 327- 341
- Fisher, W.K., Lazerson, A. (1984). *Human Development*. New York: W.H. Freeman and Company. 1984.
- Geçtan, E. (2014). *İnsan Olmak*, 17. Basım. İstanbul: Metis Yayınları.
- Geçtan, E. (2014). *Psikanaliz Ve Sonrası*. 16. Baskı. İstanbul: Metis Yayınları.
- Geçtan, E. (2013). *Psikodinamik Psikiyatri Ve Normal Dışı Davranışlar*. 21. Basım. İstanbul: Metis Yayınları.
- Geylan, M. T. (2010). *9- 11 Yaş Arası Cimnastik Yapan Çocuklarla, Spor Yapmayan Akranlarının Ruhsal Uyum Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale- Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Goodfellow, S., Nowicki, S. Jr. (2009). "Social Adjustment, Academic Adjustment, and the Ability to Identify Emotion in Facial Expressions of 7-Year-Old Children". *The Journal of Genetic Psychology*, 170, 3, 234- 244.
- Gökçedağ, S. (2001). *Lise Öğrencilerinin Okul Başarısı Ve Kaygı Düzeyi Üzerinde Anne- Baba Tutumlarının Etkilerinin Belirlenip Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Gümüş, İ., Kurt, M., Ermurat G. D., Feyetörbay E. (2011). *Anne- Baba Tutumu Ve Okul Başarısına Etkisi*. Ekev Akademi Dergisi Yıl: 15 Sayı: 47

- Hamarta, S. (2007). *İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Problem Çözme Becerilerinin Algılanan Anne Baba Tutumları Açısından İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi,Konya.
- Hanyaloğlu, E. (1995). *Okul Öncesi Kurum Öğretmenlerinin Kişilik Özellikleri İle Sahip Oldukları Anne- Babalık Tutumları Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Heuser. B. L., (2007). “Academic Social Cohesion Within Higher Education”. **Prospects**. 37:293–303.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum, Algı, İletişim*. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi No.69,5.Baskı.
- Kacur, M. Atak, M. (2011). *Üniversite Öğrencilerinin Sorun Alanları Ve Sorunlarla Baş etme Yolları*. Erciyes Üniversitesi Örneği Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 31, 273- 297.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Benlik, Aile Ve İnsan Gelişimi. Kültürel Psikoloji*. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2004). *İnsan Ve İnsanlar*. 10.Basım. İstanbul: Evrim Basım Yayım Dağıtım.
- Kapıkıran, A.N., Körükcü, Ö., Kapıkıran,Ş. (2014). *The Relation of Parental Attitudes to Life Satisfaction and Depression in Early Adolescents: The Mediating Role of Self-esteem.Educational Sciences: Theory & Practice*. Educational Consultancy and Research Center 14(4).1246-1252
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel Araştırma Ve İstatistik Teknikleri*. 11.Baskı. Ankara: Bilim Yayıncılık.
- Karadayı, F. (1994). *Üniversite Gençlerinin Algılanan Anne Baba Tutumları Anne Babayla İlişkileri Ve Bunların Bazı Kişilik Özellikleriyle Bağlantısı*. Türk Psikoloji Dergisi. 9 (32).
- Karahan, F., Sardoğan, M.E., Özkamalı, E. Ve Dicle, An. (2005). *Üniversite I. Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyum Düzeylerinin Sosyokültürel Etkinlikler Açısından İncelenmesi*. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2 (30), 63- 71.
- Kılıççı Y. (2006). *Okulda ruh sağlığı*. 5.baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Köknel Ö. (2006). *Kaygıdan Mutluluğa Kişilik*. 17. Baskı. İstanbul: Akdeniz Yayıncılık.

- Köksal, O., Dilci T., Yolcubal D. (2013). *Algılanan Anne Tutumlarının Kız Çocuklarının Kariyer Beklentisine Etkisi Üzerine Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi*. EKEV Akademi Dergisi 57, 421- 433.
- Kulaksızoğlu, A. (1998). *Ergenlik Psikolojisi*. 1.Baskı. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kutlu, M. (2004). *Üniversite Öğrencilerinin Alıştırma- Oryantasyon Hizmetlerine İlişkin Karşılaştıkları Sorunlar Ve Beklentileri*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6- 9 Temmuz, Malatya.
- Kurç, G. (1989). *Bazı sosyo- ekonomik ve kültürel değişkenlerin lise öğrencilerinin uyum alanları ve uyum yöntemlerine etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kuzgun, Y. Ve Eldeliklioğlu, J. (2005). *Anne Baba Tutumları Ölçeği*. Ed: Kuzgun, Y. Ve Bacanlı, F. Pdr'de Kullanılan Ölçekler. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Landis, P.H. ve Stone, C.L.(1952). *The Relationship of Parental Authority Patterns of Teen-age Adjustments*. State College of Washington.
- Le Compte G., Le Compte, A. Ve Özer, S.,(1978). *Üç Sosyo-ekonomik Düzeyde Ankaralı Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumları*. Bir Ölçek Uyarlaması. Psikoloji Dergisi1: 5-8.
- Mercan, S. Yıldız, A. (2011). *Eğitim Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyum Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı 16, 135- 154.
- Öğüt, F. (2000). *Sosyal Uyum İle Sürekli Kaygı Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim Ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Özgüven, İ. E. (1992). *Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Baş Etme Yolları*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7, 5- 13.
- Özgüven, İ. E. (1992). *Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE)* El Kitabı. Ankara: Odak Ofset Matbaası.
- Peterson, D.R., Becker, W.C., Shoemaker, D.J., Luria, Z, Ve Hemler, L.A.(1981). Child Behaviour Problems and Parental Attitude. Child Development 32,151-162.
- Razon, N. (1981). *Çalışan Anne Ve Çocuk, Aile ve Çocuk Dergisi*, İstanbul: Akbank Yayınları.

- Sağınç, N. (2011). *Üniversite Yaşamına Uyum Sürecine Etki Eden Faktörler ve Birbirleri İle İlişkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Sezer, Ö. (2010). *Ergenlerin Kendilik Algılarının Anne Baba Tutumları ve Bazı Faktörlerle İlişkisi*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 1, 1-19.
- Sezer, Ö- Oğuz, V. (2010). *Üniversite Öğrencilerinde Kendilerini Değerlendirmelerinin Ana Baba Tutumları Ve Bazı Sosyo- Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Kastamonu Eğitim Dergisi 3, 743- 758
- Şendil, Gül. (2003). *Çocuk, Ergen Ve Anne Baba*. İstanbul: Çantay Yayınları.
- Tapmaz Ç. (2012). *Halk Oyunları Çalışmalarının İlköğretim Beşinci Sınıf (10- 11 Yaş Gurubu) Öğrencilerinin Sosyal Uyum Düzeylerine Etkisi Üzerine Bir İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Tutar, H. (2012). *Sosyal Psikoloji Kavramlar ve Kuramlar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tutar, H. (2013). *Davranış Bilimleri Kavramlar ve Kuramlar*. Ankara: Seçkin yayıncılık.
- Tuzcuoğlu, N. (2004). *Bir Aile Olmak, Anne- Baba Olmanın Altın Kuralları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Türk Dil Kurumu Sözlük*. (2012). Büyük Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını
- Ulukaya, S. Bilge, B. (2014). *Üniversite Öğrencilerinde Akademik Ertelemenin Yordayıcıları Olarak Aile Bağlamında Benlik ve Ana- Baba Tutumları*. Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi 5 (41), 89- 102.
- Uzuner, Y. (2003). *Çocukta Ruh Sağlığı, Uyum Bozukluğu. Ailede Ruh Sağlığı*. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Watts, W.J. (1979). *Deaf Children and Some Emotional Aspects Of Learning*. The Volta Review, 491- 500.
- Yavuzer, H. (1997). *Çocuk Eğitimi El Kitabı*. 7. Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2002). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (1986). *Ailenin Gençlere Olumlu Ve Olumsuz Tutumları*. İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Okul Çocuğu Ve Adolesan Döneminde Sağlık 7.Pediatrici Geünleri Raporları, İstanbul.

- Yavuzer, H. (1996). *Ana- Baba ve Çocuk*, 9. Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yörükoğlu, A. (2008). *Çocuk Ruh Sağlığı*, 29. Basım. İstanbul: Özgür Yayın.
- Zöhrap, D. U. (2004). *Lise Öğrencilerinde Algılanan Ana- Baba Tutumları ve Aile Yapısının Ergen Kişilik Özelliklerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

EKLER

Ek 1.

AÇIKLAMA

Envanter içinde EVET ya da HAYIR cevaplandırılabilir sorular vardır. Bu sorular çeşitli durumlarda sizin genellikle ne düşündüğünüz, nasıl uygulandığınız ve ne şekilde davranışta bulunduğunuz ile ilgilidir.

Her soruyu cevaplandırırken önce sizin için cevabın Evet’mi yoksa Hayır’ mı olduğunu kararlaştırınız sonra da cevap kâğıdında uygun yeri karalayarak işaretleyiniz. Cevaplandırmanın nasıl yapılacağını görmek için aşağıda iki örnek verilmiştir.

ÖRNEKLER:

EVET

HAYIR

1. Geceleri sık sık rüya görür müsünüz?
2. Arkadaşlarınızdan memnun musunuz?

Eğer sık sık rüya görmüyorsanız HAYIR, arkadaşlarınızdan memnunsanız EVET cevabını, yukarıdaki örnekte olduğu gibi işaretleyeceksiniz.

Açıklamanın tamamını okuduktan sonra cevaplandırmaya başlayınız. Envanter üzerine hiçbir şey yazmayınız, cevaplarınızı CEVAP KÂĞIDI üzerine işaretleyiniz. Cevaplandırırken bir kişi olarak sadece kendi gerçek durumunuzu ifade ediniz. Bir soru üzerinde fazla zaman harcamayınız. İlk aklınıza gelen cevabı işaretleyiniz. Atlamadan soruların hepsini cevaplandırınız.

Hacettepe kişilik envanterine ait bazı maddeler aşağıda belirtilmiştir:

ANKET

1. Başkaları sizinle tartışmaya kalkınca hemen rahatsız olur musunuz?
2. Zıt görüşte olanlara rağmen planınızı genellikle uygulayabilir misiniz?
3. Yaptıklarınıza üzüldüğünüz zamanlar çok oluyor mu?
4. Bazı anlamsız düşünceler zihninizi meşgul edip sizi rahatsız eder mi?

5. Oturduğunuz yerde duramaz hale geldiğiniz zamanlar olur mu?
6. Sık sık önemsiz şeyleri kendinize dert edinir misiniz?
7. Diğer insanlarla tanışmakta zorluk çeker misiniz?
8. Çözemediğiniz ve cesaretinizi kıran sorunlarınız ve sorumluluklarınız var mı?
9. Bazen hiç kimsenin sizi iyi anlayamadığını düşündüğünüz olur mu?
10. Arkadaşlarınızla dışarıda çok fazla zaman harcadığınız için ailenizin sizden şikâyet ettiği olur mu?
11. Aile içinde kararlar alınırken sizin de fikrinizi alırlar mı?
12. İnsanları birbirleri ile tanıştırmak size kolay gelir mi?
13. Olabildiğince kalabalıktan uzak kalma eğiliminiz var mı?
14. Tanışmadığınız yeni birisine de dostça davranmak gerekir mi?
15. Yasalara uymayan davranışları için insanlar haklı görülebilir mi?
16. Başkalarına sır vermek size güç gelir mi?
17. Saygısız oluşlarından dolayı gençlerden öç almak istediğiniz zamanlar oluyor mu?

Ek 2.**KİŞİSEL BİLGİ FORMU:**

Adı:

Soyadı:

Okuduğu fakülte/meslek yüksekokulu:

Sınıfı:

Cinsiyet: Erkek () Bayan ()

En uzun süreyle yaşadıkları yerleşim birimi: Köy () Kasaba () ilçe () Şehir ()

Size göre Sosyo- ekonomik durumunuz nasıldır? İyi () Orta () Kötü ()

Aşağıdaki anne- baba tutumlarına göre, sizin için uygun olan tutumu işaretleyiniz.

Size göre anne- babanızın size karşı tutumu nasıldır? Otoriter () Demokratik ()

İlgisiz ()

Otoriter tutum: Çocuklarından mutlak itaat bekleyen, çocukla sözel iletişime pek yer vermeyen, istek ve emirlerinin tartışmasız yerine getirilmesini isteyen, katı kurallarını olan, çocuklarına pek söz hakkı tanımayan anne- baba tutumudur.

Demokratik tutum: Çocuğuna karşı içten sevgi ve saygı duyan, çocuğunun ihtiyaçlarına karşı duyarlı olan, yasına göre çocuğu kendisiyle ilgili bazı kararları almaya teşvik eden, çocuğun görüşlerine değer veren, sözel iletişime olanak sağlayan, hemen her konuda çocuğuna iyi bir rehber olan anne- baba tutumlarını içerir.

İlgisiz tutum: Çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarından habersizdir. Nerede ve ne yaptığı ile ilgilenmez. Çocuğuna yeterince sevgi göstermez. Çocuğa yeterince vakit ayırmaz.

Ek 3.

T.C.
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

SAYI : 62783169/2013
KONU: Tez Çalışması

3.05/2013

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)
ERZURUM

İlgi: 88179374-1059 sayı ve 21.05.2013 tarihli yazınız.

İlgi yazınız ile Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Yüksek Lisans öğrencisi Ercan ARAS'ın Üniversitemiz İlahiyat, Ziraat, Mühendislik Fakülteleri ile Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerine uygulamak istediği anket çalışması Üniversitemiz tarafından uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. İbrahim Ethem GÜLER
 Rektör a.
 Rektör Yardımcısı

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Ercan ARAS

Ünvanı: Öğretim Görevlisi

Doğum Yeri- Yılı: Aralık- IĞDIR- 1986

Adres: Iğdır Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu-IĞDIR

e- mail: ercanaras0104@gmail.com

Öğrenim Durumu

2012- 2015 Yüksek Lisans, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı

2004-2008 Lisans, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

1999-2002 Lise, Aralık Lisesi, Aralık- IĞDIR

1996-1999 ilköğretim, Gödekli ilköğretim Okulu, Aralık- IĞDIR

Yabancı Dil: İngilizce

İş Durumu

2018- 2010 Merkez Ticaret Meslek Lisesi, IĞDIR

2010-2015 Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, IĞDIR